

DIRVA

THE FIELD
Nr. 39
Sep. rugsėjo 27, 1956
Cleveland, Ohio

Lietuviai Suomijoje pirmojo pasaulinio karo metu

Prieš pirmąjį pasaulinį karą Suomijoje tebuvo visai nedaug lietuvių, gal apie 20 žmonių, kurie vertėsi įvairiais verslais, bet, vienas kitas lietuvis, tarnavęs rusų kariuomenėje, kurio dalinys buvo atkeltas į šį kraštą. Labiausiai žinomas lietuvis buvo A. J. Marganavičius. Jis yra gimęs 1890 m. Vyžuonyse, Utenos apskrityje, ir atvykęs Suomijon 1912 m. Helsinkyje jis įsteigė dažių, kuri metai iš metų buvo plečiama. Dabar ši firma "Eveko" vardu turi įvairiose miesto dalyse savo skyrius ir toje srityje laikoma viena iš vadovaujamų įmonių.

Apie 1930-sius metus A. J. Marganavičius priėmė Suomijos pilietybę, tačiau jis visada ir toliau mieliai padėdavo savo tautiečiams, jeigu jie surasdavo kelią į Suomiją. Mes dar turėsime progą pakartotinai apie jį pakalgti tolesniuose straipsniuose.

Pirmojo pasaulinio karo metu lietuvių Suomijoje pagausėjo. Daliai jų tarnavo rusų kariuomenėje, kiti gi apsigyveno Suomijoje kaip pabėgėliai, nes turėjo išvykti iš savo gimtojo krašto. Žinomiausias jų buvo kanauninkas Adolfas Sabaliauskas, kuris 1917-18 metais apsigyveno pas savo bičiulį prof. A. R. Niemi. Kanauninko pažnyčia jo parapijoje vokiečiai buvo sudeginę. Jis padėjo profesorui Niemi redaguoti lietuviškas dainas, kurias šis buvo surinkęs. Iš kitos pusės, profesorius pagelbėjo kanauninkui versti į lietuvių kalbą suomių tautinį epą "Kalevalą". Vertimas Kaune buvo atspausdintas 1922 metais. Karo metu pasirodė šių abiejų bičiulių drauge redaguotas veikalas "Lietuviškųjų dainų ir giesmių melodijos".

Prasidėjus karui, Helsinkyje gyvenantieji lietuviai ėmė protarpiais susitikinėti. Jie svarstydavo savo krašto ateitį ir pasidalindavo retai ateinančiomis žiniomis apie Lietuvą. Kaip savo tautybės pažnyčią jie nešiojo švarko atlape žalia-balta-raudona ženklelį (tiksliai vėliau atsirado geltona-žalia-raudona spalva).

Patyrę apie lietuvių konferencijas ir nepriklausomybės deklaracijas Šveicarijoje, Švedijoje, Olandijoje ir kitur, Helsinkio lietuviai nutarė tas pastangas paremti. Ta prasme priimtoji rezoliucija, įsiūta į pagalbę, buvo kontrabandos kelių pasiūta į Stockholmą, o iš ten Jonas Aukštuolis (vėliau buvęs Lietuvos pasiuntinys) ją telegrafu pasiuntė Vlastybės Tarybai į Vilnių.

Pradedant 1916 metais lietuvių kolonija Suomijoje smarkiai pagausėjo. Iš žinomesnių lietuvių tenka paminėti: gen. V. Nagevičių, pulk. Kalmantą, gen. T. Daukantą, inž. Šimoliūną, Dr. Grauzinį, dabar pasiuntinį Pietų Amerikoje, V. Gylį, dabar gen. konsulą Kanadoje, kap. Petronį, Dr. B. Matulionį, Stasį Šilingą, kuris savo pirmąją dukterį pavadino Suomi vardu, ir kiti. Ne tikta Helsinkyje, bet ir Riuhimaki, 70 km. į šiaurę nuo Helsinkio, gyvenantieji lietuviai susibūrė krūvon, siekdami anais sunkiais laikais vienas kitam padėti.

Gen. Nagevičiaus iniciatyva Helsinkyje buvo įsteigta Suomijos lietuvių draugija, kurios pirmuoju pirmininku buvo jis pats išrinktas. Kadangi visa eilė pabėgėlių buvo atvykę su šeimomis, tai Suomijoje atsirado gerokas vaikų būrys. Draugija nusistatė perimti jų išmokslinimą. Buvo įsteigta mokykla vaikams, o šalia jos veikė bendro lavinimosi kursai vakarais suaugusiems. Mokyklos vedėjas buvo kan. Sabaliauskas, o kaip mokytoja dirbo panelė Kačergytė.

1917 m. kovo mėn. Rusijoje kilo revoliucija. Rusų pavergtų tautų išsilavinimo pastangos įgavo naują postūmį. Kai tų metų birželio mėn. Petrapilyje buvo susirinkusi Rusijos lietuvių konferencija, turėjusi svarstyti Lietuvos nepriklausomybės klausimus, joje taip pat buvo atstovaujama Helsinkio lietuvių draugija. Vėliau ir Helsinkyje buvo susirinkusi nerusiškų tautų konferencija, kuri iškėlė panašius reikalavimus. Lietuvių draugija ir ten buvo atstovaujama. Jos delegatas buvo A. J. Marganavičius.

Tačiau svarbiausias įvykis draugijos veikloje buvo didelė lietuvių šventė, surengta sekmdienį, gegužės 6 d. universiteto iškilmų salėje. (Toji universiteto rūmų dalis buvo 1944 metais rusų bombų sugriauta ir nebeapkeičiami suomių dailininkų Alberto Edelfelto ir Aksel Gallén-Kallela freskų paveikslai sunaikinti. Sugriauta rūmų dalis buvo po karo atstatyta).

Prie iškilmų rengimo prisidėjo ir suomiai — Lietuvos bičiuliai. Iškilmų salė buvo sausakimša užpildyta lietuvių ir jų suomiškųjų bičiulių. Programą pradėjo gen. Nagevičius, tardamas pasveikinimo žodį, kurį prof. J. J. Mikkola išvertė į suomių kalbą. Po to įspūdingai pakalbėjo rašytoja Maila Talvio-Mikkola, kuri nupasakojo savo viešnagę Lietuvoje, tame žalių rūtų ir baltų lėlių krašte. Ji taip pat pavaizdavo lietuvių tautinio atgimimo veikėjus. Ernst Linko paskambino fortepijonu kelis lietuvių kompozitorių veikalus, o prof. A. R. Niemi laikė paskaitą apie Lietuvos istoriją, gamtą, tautą ir žymiausias jos asmenis. Jis pabrėžė, kad laisva Lietuva galėtų savo įnašais didžiai prisidėti prie bendros žmonijos kultūros, ypač tose srityse, kuriose lietuviai turi ypatingų gabumų.

Taip buvo posėdžiaujama Londono konferencijoje, kur buvo įsteigta Sueso kanalo naudotojų sąjunga. Ar ta naujoji sąjunga pajėgs praktškai pasireikšti — dalis pačių steigėjų abejoja.

Paskaita buvo pajvairinta paveikslais. Choras "Suomen Laulu" padainavo kelias lietuviškas dainas, o vienas lietuvių studentas iš Petrapilio (Dr. Grauzis?) pasveikino lietuvių studentijos vardu ir palinkėjo Suomijai laimingos ateities. Sveiklinimą išvertė prof. J. J. Mikkola ir iš savo pusės palinkėjo Lietuvos viso geriausio. Į suomių dar prabilo vienas lietuvių atstovas Rusijos Dūmoje. Jo kalbą išvertė prof. Niemi. Pagaliau "Suomen Laulu" sugiedojo Lietuvos himną, kas iškilmėse dalyvavusiems lietuviams padarė gilų įspūdį. Jiems reikalaujant, choras sugiedojo suomių himną. Nuotaika salėje buvo nepaprastai pakilus.

Tokiu būdu laisvieji lietuviai pirmą kartą persistatė suomių tautai. Tas įvykis suomių spaudoje buvo išsamiai paminėtas. (Perkelta i 8 pusl)

Iš Tautinės Sąjungos rajoninio suvažiavimo

Šių metų rugsėjo 22 ir 23 dd. svetingoje Juozo Bačiūno pastogėje įvyko rajoninis Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvavo būrys atstovų iš Clevelando, Detroito ir Čikagos. Suvažiavimui pirmininkavo Sąjungos pirmininkas Dr. Stepas Biežis. Suvažiavimas praėjo pakilusiu nuotaika ir pasižymėjo konstruktyvumu.

Suvažiavimas akcentavo vienybės svarbą Amerikos lietuvių gyvenime ir pritarė tautinės srovės dalyvavimui Amerikos Lietuvių Taryboje. Lygiu būdu, suvažiavimas pripažino visų Lietuvos laisvinimo veiksmų svarbą, konstatavo Lietuvos Nepriklausomybės Tautos teigiamą vaidmenį ir nutarė jį remti. Buvo trumpai apžvelgti Sąjungos nuveikti darbai, kurių svarbiausias buvo perėta vasarą įvykęs sąskrydis Vašingtone. Jam atžymėti buvo nutarta išleisti specialų leidinį.

Vienu svarbiausių suvažiavimo įvykių buvo nutarimas atgaivinti "American Friends of Lithuania" organizaciją, kurion bus telkiami žymūs amerikiečiai, kurie, reikalti esant, būtų pradžiai padėti lietuviams Lietuvos laisvinimo kovoje. Tam darbu atlikti buvo deleguoti šie veikėjai: Juozas Bačiūnas, Antanas Olis, Stepas Biežis ir Pijus žiūrys.

Plačiai buvo diskutuoti tautinės spaudos ir jaunimo klausimai. Buvo nutarta remti visą tautinę spauą, t. y. Dirvą, Vienybę, Margų ir Laisvąją Lietuvą, ypatingo dėmesio skiriant

Dirvai. Pabrėžtas reikalas ir toliau bendradarbiauti su priau-gančiuoju jaunimu ir skiepyti jame susidomėjimą lietuviškaisiais reikalais ir Lietuvos atkūrimo byla.

Porą dienų papsėdžiavę, sekmdienį po pietų Tautinės Sąjungos atstovai grįžo į namus giliai įsitikinę, kad šis suvažiavimas buvo naudingas pasidalinimas nuomonės ir konstruktyvus aktualijų aptarimas.

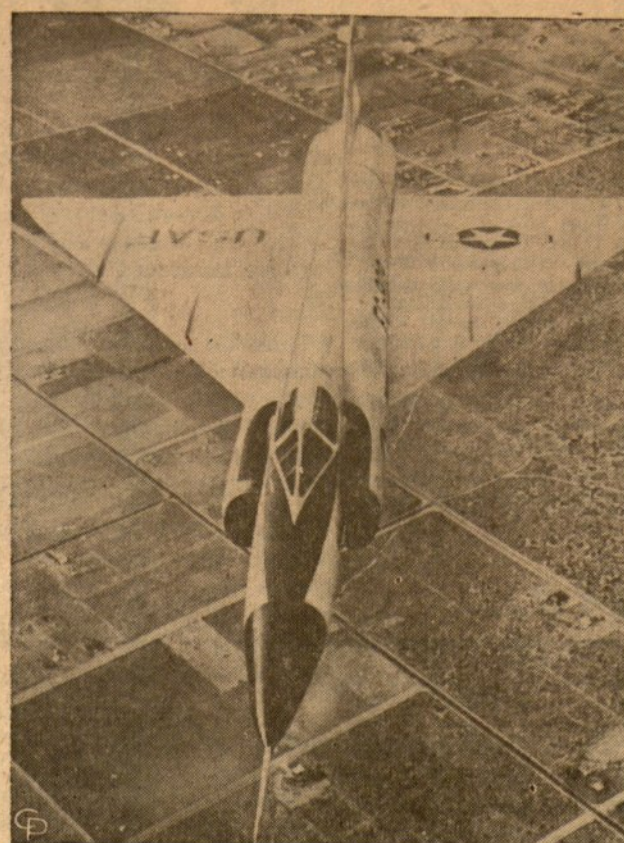
Pašautą Nicaraguos prezidentą gydo amerikiečiai

Praėjusį šeštadienį pašautą Nicaraguos prezidentą Somozą, JAV prezidentas Eisenhoweris gydyti išsiuntė geriausius karinius gydytojus.

Somosa buvo pašautas trimis kulkomis ir gyvybė atsidurusi kritiškoj padėty. Gydyti jis buvo pervežtas į Panamą. Operavo JAV armijos gydytojas gen. Heaton, kuris nesenai buvo operavęs ir patį prezidentą Eisenhowerį.

Prezidento Eisenhowerio greitą pagalbą Somožai visoj Pietų Amerikoje padariusi labai gerą įspūdį.

Somozos pašovėjas R. Lopez Perez, 27 metų, paskutiniuoju metu gyveno Costa Ricoj. Jis prezidento Somozos sargybinių buvo nušautas pasikesinimo vietoj. Iki šiol esą suimta apie 200 įvairių įtartinų asmenų.

Šis Convair F102 A naikintojas yra vienas iš pavojingiausių oro ginklų. Jis turi vairuojamas raketas, kurios paleistos už kelių mylių suranda priešo bombonešį.

Prancūzų kova dėl Sueso yra kova dėl Alžiro

Nasseras svajoja būti visų musulmonų vadu

Taikos, kurios mes tikėjome, po antrojo pasaulinio karo, dar vis negalime sulaukti. Tariamai gyvename neva taikos metą, bet esame nuolatinių karų, ne pasaulinių, bet ilgai besitęsiančių, brangiai kainuojančių lokalinių karų liudininkais.

Kas turėjo laimės tarnauti Lietuvos kariuomenėje, karo mo-

Laisvės Statula, kuri pasitinka kiekvieną imigrantą ir šiaip keleivį, laivais atvykstantį pro New Yorko uostą.

kykloje, aukštuosiuose karininkų kursuose, arba būti kitų valstybių karo akademijose, tas iš savo lektorių lūpų nekartą yra girdėjęs tokią tezę: Karą laimėti valstybė privalo turėti daug pinigų, pinigų ir dar kartą pinigų.

Toji tezė tiko praeities karams, iš dalies ir paskutiniajam pasauliniam karui, bet visai nebetinka dabartiniam karams. Kas įdomiausia, kad dabartiniais laimėtojais kol kas išeina silpnės pusės. Tokiu būdu yra sugriauta tezė, kad turtingesnioji pusė visuomet išlošia.

Turtingesnė D. Britanija pralošė Art. Rytuose, J. A. Valstybės Kinijoje, Olandija Indonezijoje, Prancūzija Indokinijoje ir šiaurės Afrikoje. Iš paskutiniojo karo valstybių daugiausia krauju pralėjo Prancūzija. Ji daugiausia nukentėjo materialiai, karams išleido didelę dalį savo valstybės pajamų, savo piliečius apkrovė sunkia našta, užtraukė dideles paskolas net sekančiai kartai.

Teoretiniai galima buvo manyti, kad po pirmų ir skaudžių nepasisekimų Prancūzija pakels savo politikos kryptį, bet pasirodė, kad prancūzai yra labai konservatyvūs ir nėra linkę peržiūrėti savo tradicinę politiką. Paskutiniųjų vienuolikos metų bėgyje Prancūzijos vyriausybė

VISAM PASAULY

• Sueso kanalo bylą Prancūzija ir Anglija perdavė JT Saugumo Tarybai. Tuo tarpu Egiptas kaltina Prancūziją ir Angliją, kad šios valstybės, sutraukusios ginkluotas jėgas į Sueso kanalo erdvę, sukelia neramumus.

• Bolivijoje, kaip jau įprasta Pietų Amerikos valstybėse, įvyko visa eilė neramumų, nukreiptų prieš vyriausybę. Esą tvarka atstatyta, ir neramumų kėlėjai arba suimti arba pasislėpę svetimų valstybių atstovybėse.

• Vakarų Vokietijos min. pirm. Konrado Adenauerio ir Prancūzijos min. pirm. Mollet susitikimas Briuselyje davęs galimybę draugiškai išspręsti eilę klausimų ir toliau gerinti vokiečių-prancūzų santykius.

• Švedijoje rugp. 21 d. suimtas šnipas Anatole Ericsson, kaltinamas teikimu slapty žinių rusams, o taip pat šnipinėjimu Pabaltijos ir kitų satelitinį kraštų tremtinių. Tai yra ketvirta didelė šnipinėjimo byla paskutiniaisiais penkiais metais Švedijoje.

• JAV Vakarų Vokietijai, oficialiais daviniais, jau yra davusi ginklų, daugiausia tankų ir lėktuvų, beveik už 1/2 biliono dolerių.

• Kipro saloje anglams pakorus tris kipriečius, santykiai vėl smarkiai įsitempė ir prasidėjo nauji pasikesinimai. Graikai žadą tą pakorimą atlyginti trijų anglų nužudymu.

• Čekoslovakijos karo aviacijos lakūnas ir mechanikas, lėktuvų pabėgė Vokietiją ir paprašė politinių bėglių prieglaudos.

• Hurikanas, nusiaubęs New Orleans ir kitas JAV vietas, pasuko į Floridą ir ten jau spėjo padaryti didžiulius nuostolius.

Davė virš 14 bilionų

Prezidentas Eisenhoweris pranešė, kad pastaraisiais šešeriais metais JAV įvairiems sąjungininkams paremti davė net \$14-200,000,000. Beveik 60% tos sumos duota ginklo jėgoms stiprinti. Kitos sumos buvo duotos ūkiniam pajėgumui stiprinti.

Prezidentas Eisenhoweris

į Clevelandą atvyksta pirmadienį, spalio mėn. 1 d. Kalbės Public Square 12:30 val. į Clevelandą atvyks traukiniu iš Washingtono ryte ir čia pusdienį praleis pasitarimams su Ohio respublikonų cadais.

pasikeitė labai daug kartų, nuo dešiniausiųjų iki kairiausiųjų, bet pagrindinė politikos linija pasiliko ta pati.

Prieš keletą mėnesių Prancūzija galutinai neteko Maroko ir Tuniso. Šių šiaur. Afrikoje jaunų valstybių vyriausybių prielaidoje atsistojo nacionalistai, asmenys, kurie buvo laikomi karelių juose arba ištremti iš savo krašto, kurie nuo seniau kovojo prieš prancūzų viešpatavimą jų žemėje. Ankstyvesnieji kovotojai sudarė ir besikuriančių kariuomenių branduolį.

Abiejų šių valstybių vadai dabar reiškia savo solidarumą Alžiro sukilėliams. Jie tvirtina, kad Alžiras privalo atgauti nepriklausomybę, nes tik tada jos jausis nepriklausomomis ir saugiomis.

Prancūzų kariuomenės dalys dar tebėra Maroke ir Tunise jų pasienių apsaugai, bet tikrenybėje dėl prasidėjusių karo operacijų Alžire. Tose valstybėse Prancūzijos kariuomenės buvimas laikas yra apribotas. Labai panašu, kad tų dviejų valstybių vyriausybės paprašys ankstyvesnio prancūzų įguli išvykimo, tada iš tikrųjų Prancūzijos turės pasitempti. Jei dabar Alžiras yra moraliai remiamas Maroko ir Tuniso, tai po prancūzų kariuomenės išvykimo, Prancūzijos padėtis Alžire pasidarys tragiška.

Prancūzijos vyriausybė Alžiro klausimą nori išspręsti prieš apeleidžiant Maroką ir Tunisą. Iš to ir aiškėja Prancūzijos karščiška diplomatiniai-politinė ir karinė akcija.

Į Alžirą be paliovos siunčiamos vis naujos kariuomenės dalys. Alžire dabar jau priskaitoma apie pusę milijono prancūzų kariuomenės. Uostuose parengtyje stovi karo laivai, akcijoje dalyvauja karo aviacija, parašutinininkai, tankai ir kitos ginklų rūšys, aprūpintos naujoviškiausiais ginklais ir kitokiomis karo priemonėmis. Bet visvien negali įveikti sskilėlių, krrių priskaitoma apie 30,000.

Tas skaičius yra abejotinas. Nereikia abejoti sukilėlių vadų pareiškimams, kad kiekvienas vietinis gyventojas, kovojęs prieš Prancūziją, yra jų sąjungininkas. Prancūzijos karys visuomet turi prieš save nematomą, pasislėpusį priešą. Nežino kur ir kada jam grėsia mirties pavojus.

Sukilėliai iš anksto gauna perspėjimus iš visur. Be Egipto ir kitos arabiškos valstybės remia Alžirą. Ginklų pristatymas vyksta iš ne arabiškų kraštų, apmokamas dar iš neišaiškintų šaltinių. Egipto pagalba Alžirui nėra meilė broliškajai kovojančiai tautai. Nasseras svajoja būti ne vien tik Egipto, bet viso musulmoniško pasaulio vadu.

Pats Egiptas neturi savo karo pramonės ir karo medžiagas gauna iš sovietinio bloko valstybių. Dalį gaunamų ginklų ir iš savo turėtų atsargų Nasseras nukreipė į Alžirą. Egiptas, kaip ir kitos arabiškos valstybės, ginklų gauna dar ir iš Vakarų. Ir iš tų dalis yra paskirta Alžirui. Ir todėl sukilėliai yra neblogiau aprūpinti negu prancūzų kariuomenė. Jiems trūksta tik lėktuvų ir tankų.

(Perkelta i 8 pusl)

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00. Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Kiekvienas iš mūsų džiaugiasi, kad didesnis ir didesnis lietuvių skaičius išeina į savistovius verslininkus. Vieni pradeda šį tą gaminti, kiti atidaro parduotuves, treči imasi tarpininkavimo, ketvirti rengia projektus, stato ir t.t.

Vis tai džiuginančios žinios. Mums labai svarbu, kad galimai didesnis lietuvių skaičius pasidarytų savistoviais verslininkais, nepriklausomais nuo svetimųjų, kad galėtų stipriau įsikabinti ir tais keliais kitus savo tautiečius patraukti.

Savistovumas, ypač gyvenant už savo tėvynės ribų, yra labai didelis laimėjimas, kuris labai dažnai, jei tik sumaniai elgiamasi, atidaro kelius saviems žmonėms prasižvelgti į visas įtakingasios tos valstybės sritis. Tik pažūrėkime, jei kuriam JAV mieste yra kurios nors tautybės daug savistovių verslininkų, tame pačiame mieste rasi ir daug tos tautybės žmonių, susidusių į savivaldybines ir valstybines įstaigas.

Rašančiam lengva stebėti Clevelando lietuvių padėtį. Verslininkai, ir tie smulkūs, beveik ant pirštų suskaičiuojami. Ant pirštų lengvai suskaičiuojami ir į savivaldybines ir valstybines pareigas prasižvelgti tautiečiai. Taip pat ir kituose miestuose, kuriuose, kad ir paviršutiniškai teko apžvelgti.

Labai dažnai, pradantis verslininkas ar šiaip koks profesionalas, pradžioje turi atsiremti į savuosius. Jei kas atidaro krautuvę, pirmiausia tikisi, kad savieji jį parems. Jei kas atidaro kainuotą, tas tikisi, kad savieji bus pirmieji klientai. Jei kas įsigijo kokią specialybę, tas tikisi, kad savieji pirmiausia jį atsimins.

Labai nesmagu sakyti, bet ne visada taip būna. Pas mus, lyg koks gundantis kipsas, tuoj ima maišyti reikalus. Reikia ar nereikia, tuoj ima leisti visokias paskalas, beveik įtikinėti, kad kitur geriau tau gali patarauti, kad kitur ir pigiau ir puikiau tau padarys. Ir, žinoma, toks kipsas dažnai ir pakenkia, savam tautiečiui nesudaro galimybių greičiau kurtis, stiprintis pradedam darbe.

Turėtų būti priešingai, taip, kaip Lietuvoje verslininkai buvo metę šūkį: Savas pas sava! Ir tas reiškia, kad einu pat sava ne tik jį palaikyti, bet jei pamatau, kad jis netaip daro, kaip turėtų daryti, tai jam patariu, jam savo pastabas pasakau. Ir tik tada nuo jo nusisuku kaip į šitkinu, kad jis sąmoningai blogai daro. Bet surasti toki verslininką, kuris norėtų nuroditi klientų, ne taip jau lengva. Kas nori įsitvirtinti, tas visada sugebės pastabas iškalbėti ir pasitaikiusius nesklaidumus išlyginti.

Man čia prisimena neblogas pavyzdys iš Lietuvos, kada dabartinis Lietuvos Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius Lietuvoje kūrė Vaizdo cinkografiją. Pradėjo iš nieko, bet užsispyrusiai. Tada turėjo galimybę, redaguodamas gausiausiai iliustruotas, turiningas, įvairius ir skaitomas su malonumu.

MARGUTIS

yra patys seniausios Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairius ir skaitomas su malonumu.

MARGUTIS metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So Western Ave., Chicago, Ill.

KAS ir KUR

• JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba po \$200 paramos paskyrė Pasaulio Lietuvių Archyvu ir Knygų Lentynai leisti. Dėl Knygų Lentynos leidimo nutarė dar tartis su Kultūros Fondu.

• Lapkričio mėn. 3 d. Clevelande numatytas Lietuvių Bendruomenės apylinkių rajoninis suvažiavimas. Į jį susirinkti atstovai iš Detroito, Rochesterio, Clevelando ir Pittsburgho.

• Kun. V. Rudzinskis iš Windsor, Kanados, praneša, kad Popiežius Pijus, yra atsiuntęs Ketvirtosios Kanados lietuvių dienos dalyviams palaiminimą. Laiškas atėjęs pavėluotai.

• Trakų pilis, komunistinės spaudos tvirtinimu, atstatoma. Esą, iki šių metų pabaigos bus baigtas atstatyti trečias aukštas ir pastato viršutinė dalis. Taip pat ir kareivinių sienos pilies rytų pusėje.

• Kauno pilies tyrinėjimo darbai vadovauja archeologas Karolis Mekas. Tyrinėjant rasta indų ir ginklų likučių iš 15-16 šimtmečio.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRospect 5-1417
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmd. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofis'o EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3-30, 6-8-30 p. p. pirmad.,
antrad., ketvirtad., penktad.,
Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

NEPAGAILĖKITE POROS MINUČIŲ

perskaitykite šį pranešimą — tik ką atspaudintos knygos:

P. Galaunės LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS 400 paveikslų \$8.50.
Dr. V. Sruogienės LIETUVOS ISTORIJA 968 pusl. 4 žemėlapis \$12.00.
S. Raštikio KOVOSE DĖL LIETUVOS 704 pusl. \$7.00.
A. Bironto VARDAN TEISYBES 32 pusl. \$1.00.
N. Butkienės DVYNUKĖS vaikams apysakos 34 pusl. \$1.00.

Truputį anksčiau atspausdintos:
A. Merkeliū Jozas Tumas VAIZGANTAS (jo monografija) 398 pusl. 43 paveikslai \$6.00.
V. Mikolaitis Putinas ALTORIŲ SEŠĖLY romanai 3 dalis, 632 pusl. \$6.00.

V. Varnienės DIDŽIOJI VIREJA 792 pusl. \$ 6.00.
J. Georg MOTERYSTĖ ir natūralus gimimų reguliavimas, išėitis iš moterystės sunkenybių 224 pusl. \$3.00.

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto RINKTINIŲ RAŠTŲ 7 tomai įristi \$21.00, perkant atskirais tomiais kainuos brangiau, o be to užsisakdami iš anksto palengvinsite leidėjui nustatyti piek spausdinti egz., nes žinoma puikiai kaip sunki šiuo laiką lietuviškos knygos būklė. Už prenumeratą pinigų sumokėsite kai knygas gausite.

Lietuviškos plokštelės Kipro Petrausko, Kutkausko, Šačianausko ir kitu dainininkų įdainuotos. Be to, didelis pasirinkimas: šveicariškų LAIKRODŽIŲ, FOTO, RADIO aparatų, RAŠOMŲ, SIUVAMŲ mašinų, VAIKAMS VEŽIMELIŲ dvigubų sportinių ir nesportinių. Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražių lietuvišką dovanėlę.

Prekes siunčiame į visas pasaulio šalis, reikalaukite smulkesnių informacijų.

J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

ATKARPA. Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Raštų prenumeratorių sąrašą:

Pavardė, vardas Nr. gatvė

Miestas, valstybė

Parašas

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

Aleksandravičius Liudvikas ir Stanislovas, iš Šaukėnų m., šiaulių apskr.

Amolevičius Česius. Blandžiūnas Kazys, sūnus Jono, iš Pajevonio, Vilkaviškio ap. Budrevičienė Zosė, duklė Vinco.

Bušma Antanas. Čerkauskas Pranas, sūnus Jono, iš Batakių val.

Chomskis Juozas, sūnus Aleksandro, iš Tytuvėnų.

Danilevičius Jonas, žmona Salomėja ir vaikai Danutė ir Kestutis.

Dargužis Algirdas. Deringas Jonas ir Vilijus, sūnūs Liudviko.

Devenienė-Urbaitytė, iš Raginėnų k., Seduvos val., ir jos seserys Agota Krikščūnienė, Ona Samaškienė, Krivickienė ir Pransketienė.

nėnų k., Seduvos val., ir jos seserys Agota Krikščūnienė, Ona Samaškienė, Krivickienė ir Pransketienė.

Ditkus Alfonsas. Džikus Juozas ir šeima. Džikas Albinas, Jurgis ir Viktoras.

Elinskas Rokas, iš Dimšių k., Grūdžių v., šiaulių apskr. Griška Jurgis.

Jankeliūnas Pijus, iš Korpėjų k., Vilkaviškio apskr.

Kapačinskas Alfonsas ir Juozas, iš Mažucių.

Kliverka Jonas, sūn. Jono. Krikščūnienė-Urbaitytė Agota, iš Raginėnų k., Seduvos val.

ir jos seserys Ona Samaškienė, Devenienė, Krivickienė ir Pransketienė.

Krivickienė-Urbaitytė, iš Raginėnų k., Seduvos val., ir jos seserys Agota Krikščūnienė, Ona Samaškienė, Devenienė ir Pransketienė.

Kručas Jonas, sūnus Justino, iš Rokiškio apskr.

Kuprevičius Valerijus, sūnus Vlado.

Lenkys Justinas. Liaudinskaitė-Lukšienė Stasė.

Lukoševičius Antanas ir Feliksas, sūnūs Prano ir Kazės.

Lukšienė-Liaudinskaitė Stasė. Martišius Pranas.

Matukaitienė Zosė. Matulis Jonas (buv. Matulaitis), iš Vilkaviškio apskr., išvyko Ameriką iš Anglijos 1917 metais.

Mikalauskas Simonas, gyvenęs Pittston, Pa., sūnus Lauryno. Muliauskas Mateušas ir žmona Liucija, gyvenę New Washington (bene Indianoje).

Naiduševičius Pranas, žmona Natalija Pranaitytė ir sūnus Algirdas.

Palietis Antanas, sūnus Motiejaus.

Palietis Jonas, sūn. Simono, gydytojas.

Pranaitis Aleksas. Pransketienė-Urbaitytė, iš Raginėnų k., Seduvos val., ir jos seserys Agota Krikščūnienė, Ona Samaškienė, Krivickienė ir Devenienė.

Pyragius Vladas, gyvenęs šiauliuose.

Radziukynas Jonas ir Juozas. Rakickas Vincas, iš Jukonių k., Pušaloto par.

Ribikauskas Ričardas. Sabutienė-Chomskaitė Ona, d. Aleksandro, iš Tytuvėnų.

Samaškienė-Urbaitytė Ona, iš Raginėnų k., Seduvos val., ir jos seserys Agota Krikščūnienė, Devenienė ir Pransketienė.

Stankevičienė - Vilčinskaitė Morta, iš Tytuvėnų.

Staponkus Juozas, sūn. Adomai, iš Plungės val.

Stašytė Pajauta. Statkus Algirdas ir Jonas, kilę ar gyvenę Panevėžyje.

Steponavičius Petras, sūn. Stanislovo.

Taraila Algirdas. Trečiokas Juozas, sūnus Kazio, gim. 1925 m.

Urbaitytė-Krikščūnienė Agota ir jos seserys Ona Samaškienė, Devenienė, Krivickienė ir Pransketienė, iš Raginėnų k., Seduvos val.

Vilčinskaitė - Stankevičienė Morta, iš Tytuvėnų.

Vitkus Bronius, iš Plungės. Žiugžda Albinas, sūnus Antano.

Jieškomieji ar anį juos turinti tie bet kuriu žinios turintys šilpėti Lietuvos Generalinio Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

41 West 83rd Street New York 24, N. Y.

Patarai kaimynai

prenumeruoti

DIRVA

Isidėmėk

DIRVOS

adresa

1272 East 71st.

Cleveland 3, Ohio

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atspausdinti profines korteles, įvairias blankas, vakarams liletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Telef.: HE 1-6344

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas	2.00	Milžino paukštmė	2.50
V. Minkūnas		Balys Sruoga	
Anoj pusėj ežero	1.50	Mėnuo vad. medaus	2.50
P. Andriūšis		N. Mazalaitė	
Aukso kirvis	2.50	Naktys Karališkuose	2.00
Juozas Švaistas		L. Dovydenas	
Apie laiką ir žmones	2.50	Ora pro nobis	4.00
J. Aistis		J. Gliuda	
Audra Žemaičiuose	2.20	Orfėjaus medis	3.00
VL. Andriukaitis		A. Nyka-Niliūnas	
Atlaidų pavėsy	4.00	Pažemintieji ir nuskriaustieji	2.50
P. Abelkis		F. M. Dostojevskis	
Aukso ruduo	1.25	Po Tėvynės dangum	2.00
M. Vaitkus		Zodžiai vytės Nemunėlio.	
Būdas Senovės Lietuvių...	4.00	Paveikslai V. Augustino	
Sim. Daukantas		Pragarų pošvaistės	3.50
Būkite sveiki	2.00	V. Alantas	
Dr. S. Biežis		Pirmas rūpestis	2.00
Baltasis Vilkas	1.00	Jurgis Jankus	
K. Binkis		Pietų vėjelis	1.00
Balutis	1.50	Vytė Nemunėlis	
J. J. Bačiūno leidinys		Paklydę paukščiai I	2.20
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Jurgis Jankus	
B. Stundžia		Paklydę paukščiai II	2.50
Cezaris	2.00	Jurgis Jankus	
Mirko Jelusič		Pietų kryžiaus padangėje	4.50
Didžioji kryžkelė	2.90	Sudarė Gaučys	
B. Brazdžionis		Paskutinis Prūsų sukilėlis	2.00
Duktė	2.40	M. Springborn	
Alė Ruta		Petras Širvokas	2.70
Daiktai ir nuorūkos	1.00	Juozas Švaistas	
Leonardas Zitkevičius		Po raganos kirvių	1.50
Don Kamilius mažasis	2.50	Jurgis Jankus	
pasaulis		Pabučiavimas	1.50
Guarechi		J. Grušas	
Didžiosios atgailos	3.50	Rytų pasakos	3.00
R. Spalis		V. Krėvė	
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Raudoni batukai	1.50
Stepas Zobarskas		Jurgis Savickis	
Eldorado	1.50	Sudie, pone Čipse	0.75
J. Švaistas		James Hilton	
Gyvačių lizdas	2.00	Strėlė danguje	2.00
Francis Mauriac		Henrikas Radauskas	
Gimdytoja	1.75	Saulės Takas	2.50
Francis Mauriac		Nelė Mazalaitė	
Gabijs, literatūros metraštis	6.50	Šilki ir vilkai	1.00
Gintariniai vartai	2.00	Runcė Dandierin us	
N. Mazalaitė		Senųjų lietuviškų	
Gyvučių ūkis	1.00	knygų istorija	3.30
George Orwell		V. Biržiška, kiet. virš.	
Giesmė apie Gedimį	2.00	papr. virš.	
B. Sruoga ir V. Petravičius		Saulutė debesėlius	1.50
Jaunai inteligentei	1.25	L. Zitkevičius	
V. Andriukaitytė		Sventieji akmenys	2.00
Kryžkelės	3.50	Faustas Kirša	
A. Vieniulis		Šventoji Lietuva	3.00
Kaimynai	2.50	Jurgis Savickis	
J. Paukstelis		Teresė Neumanaitė	3.00
Kaip jie mus sušaudė	1.80	J. Burkus	
J. Petraitis		Tipelis	3.00
Kuprelis	2.00	Pulgis Andriūšis (įrišta)	
Ignas Seinius		Trumpa diena	4.00
Keliai ir kryžkelės	2.50	Alė Ruta	
Putinas		Tomas Nipernadis	2.50
Kon - Tihi	3.75	August Gailit	
Thor Heyerdahl		Tarp pelių ir vryų	1.25
amiečiai		John Steinback	
de P. de Mont I-II-III-IV	po 3.00	Užgesęs sniegas	2.50
I ir II dalis	po 3.50	Aloyzas Baronas	
III ir IV dalis		Ugnies pardavėjas	1.00
aukros raštai	5.00	Balys Rukša	
Loreta	1.80	Uzdraustas stebuklas	2.50
Stasius Būdas		Stasius Būdas	
Kregždutė I	1.50	Vanagaitis	2.00
A. Rimkūnas		monografija	
Kiškučio vardinės	1.50	Valerijono lašai	1.00
Stasys Dziugas		Dr. S. Aliūnas	
Lietuvos pinigai	5.00	Vilnius Lietuvos gyvenime	1.50
Juozas K. Karys		Dr. A. Šapoka	
Lietuva	2.75	Vėlykų pasakos	1.00
A. Bendorius		N. Butkienė	
Laiškai žmonėms	2.00	Vyturėliai Laukuose	0.75
G. Papini		Vikt. Simaitis	
Moters širdis	2.50	Trylika nelaimių	1.35
Guy de Maupassant		R. Spalis	
Lyrikos kraitis	5.00	Vaikų knygelė	1.50
Medžio raiziniai	2.50	M. Valančius	
Ign. Končius		Varpai skamba	2.50
Mikuckis		Stasius Būdas	
Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite.		Žemaitis krikščias	2.50
		P. Abelkis	
		Žemaitis nepažius	2.00
		Balys Sruoga	

Spaudos mylėtojas lygina laikraščius..

Buvau aplankyti seną spaudos mylėtoją. Jis besąs vienas, besėdintis prie laikraščiaus apkrauto stalo. Tuoj metėsi į akis, kad laikraščiai buvo katalikiški, tarp kurių maišėsi keletas bolševikinių "Vilnius" numerių. Pusėtinai nustebe, tariu:

— Keistas laikraščių rinkinys. O gal čia kokį palyginimą darai? Gal ieškai kokių nors svarbių ir įdomių išvadų?

— Taip, atspėjai. Lyginu bolševikų ir katalikų spaudą. Kartu lyginu bolševikus ir katalikus. Geriau tariant lyginu Kremlių ir Vatikaną.

— Na ir ką susekei? Bus labai įdomu išgirsti.

— Žiūrėkim. Štai "Vilnis" (rugp. 28, 1956) praneša apie Lenkijos delegacijos atsilankymą Lietuvoje. Ta delegacija pabuvojo Vilniuje, Trakuose, Kaune. Visur buvęs gražus, draugiškas pasisvečiavimas. Žinoma, buvo gausios vaišės. O tas pat laikraštis rugsėjo 7-tos dienos laidoje rašo apie tai, kokia yra Lenkija šiandien. Be kitko nurodo, kad Lenkijoje lietuvių gyvenamose vietose esą atidaryta mokyklos su dėstomąja lietuvių kalba.

— Bet kaip Lenkijoje, tai taip ir Lietuvoje daroma. Žodžiu, kaip Kremliaus dėdės patvarko. O jei kokios nuolaidos lietuvių su teikiama, tai tas tik menkas spindulėlis baisyje klaukimoje.

— Neįsivaizduok, kad aš bandysiu raudonosius išbaltyti.

— Na, gerai, tęsk savo palyginimą.

— Kuo Kremlius yra bolševikams, tuo Vatikanas katalikams. Dabar Varšuvos niekas nei gyvu žodžiu, nei raštu nedrįs skelbti, kad Vilnius ar Lvonas turi grįžti Lenkijai. O kaip anuomet laikėsi tie lenkai, kurie Vatikanui ištikimi? Jie tąsyk ne tik nesivaržė savintis Vilnių, o jį pagrobė per kraujo praliejimą po dviejų dienų po to, kai jie pasirašė atsižadą Vilniaus lietuvių naudai.

— Dabar lenkai bijo Kremliaus divizijų, o anuomet lenkai nebijojo Vatikaną, nes Vatikanas neturi divizijų.

— Taip, tai taip. Bet ar nėra sakoma, kad Vatikanas be divizijų esąs galingesnis už Kremlių, kurs turi gausias divizijas? Vatikanas esąs galingas savo dviasiška galybe. Ta Vatikaną galybė remiasi dangum ir pragaru. Jei lenkai, ištikimieji Vatikanui, iš tikrųjų būtų tikėję į dangų, pragarą ir amžinąjį gyvenimą, tai istorija būtų nužyglavus kitais keliais. Anuomet Varšuvos ponai būtų labiau bijojo sapnuoti apie Vilniaus pagrobimą, negu dabartiniai Varšuvos ponai.

— Tai išeina, kad popiežiaus dvasinė galybė netokia didelė. Ir išeina, kad bolševizmas suartino lenkų ir lietuvių bolševikus. Dabar abeji bičiuliaujasi, broliaujasi, vaišinasi. O katalikybe nesuartino lietuvių katalikus su lenkais katalikais.

— Išrodo, kad tai faktas. Tat eikime toliau. Va "Draugas" (rugs. 10, 1956) įsidėjo editorialą, pavadintą "Atsakymas sen. Douglas". Mat tas senatorius yra užsiminęs apie Vidurio ir Rytų Europos tautų federacijos sudarymą. Pripažinta, kad surašymas išplaukia iš senatoriaus giliai krikščioniškos širdies ir pats surašymas geriausia prasme esąs krikščioniškas. Ir ką? Tame "Draugo" editoriale įrodinėjama, kad tai negalimas daiktas, surašymas neįvykdomas.

— Išeina, kad katalikiškos tautos neįstengia įvykdyti krikščioniškų surašymų. Juk tai daugiau negu keista.

— Toliau dalyką sekant, va ką randame. Štai "Draugas" (rugs.

7, 1956) buvo įsidėjęs straipsnį pavadinimu "Politika ir Altorius". Aiškinama, kad Bažnyčia privalanti kištis į viešojo gyvenimo reikalus. Pasmerkiami tie, kurie sako, kad Bažnyčia turinti užsidaryti zokristijoje, t. y. tenkintis apaštalamo darbu. Nurodoma, kad Vatikano organas "L'Osservatore Romano" tuo klausimu turėjo straipsnį pavadinimą "Visas gyvenimas yra Altorius". Ar tas, kurs rašė senatoriui Douglas atsakymą buvo skaitęs šį straipsnį? Jei Bažnyčia privalo kištis į viešus reikalus, tai kodėl nesikišo ir nesikiša, kad sugerinus Vidurio Europos katalikiškas tautas? Jei visas gyvenimas yra Altorius, tai į keno Altorių panašus yra Vidurio Europos katalikiškų tautų gyvenimas? Jis tegali būti panašus tik į šetono altorių.

— Kerti, tarsi plieno kardui. Bet prašau toliau kalbėti.

— Va "Darbininkas" (liepos 27, 1956) turi įsidėjęs straipsnį "Šiandien mums sąžinė neleidžia

tylėti". Pasakojama, kad popiežiui sąžinė neleidžianti tylėti dėl pavergtų tautų anapus geležinės uždangos. O kai nuomet lenkai smaugė lietuvių, gudų, ukrainus, kai lenkai iš lietuvių buvo pagrobę per kraujo praliejimą Vilnių ir ukrainiečių Lvovą, tai tada sąžinė leido tylėti.

— Dar ne viskas. Va "Darbininkas" (rugp. 3, 1956) turi straipsnį "Kodėl raudonasis dekanas tyli?" Nurodoma, kad Anglijos Canterbury dekanas Dr. Johnson, Stalino premijantas, vadinamas raudonojo dekanu, tyli, kai prasidėjo Stalino nuvertinimas. Žinoma, negarbė anglams ir anglikonų Bažnyčiai dėl to vadinamo raudonojo dekaną elgsenos. Bet jo elgsena ir jo tylėjimas yra mažmožis palyginus su Vatikano tylėjimu dėl katalikiškų tautų nesugyvenimo ir dėl jo neveikimo, kad jas sugerintų.

— Argi mūsų katalikiškų laikraščių redaktoriai ir rašytojai nemato jų keistenybių?

— Gal ir mato, bet prieš jas užsimerkia.

Jei atsisiras rašytojų, kuriems minėto spaudos mylėtojo išvedžiojimui pasirodys neteisingi, arba klaidingi, arba iš dalies klaidingi ir neteisingi, tai tegu netyli, tegu atsiliepia. Prižadaviską, kas bus parašyta, perskaityti. Toliau prižadui iš spaudos mylėtojo išgauti pasisakymus ir prižadui viską paskelbti Dirvoje.

NUOMONĖS

Ką žmonės sako

Prieš kiek laiko Dirvoje tilpo atsakymas į Draugo Maldos-Inovacijos incidentą laike Taut. Sąjungos sąskrydžio Washington. Ten buvo pasakyta, kad Draugo atsakymas "buvo skystas".

Manychiau priešingai: jis buvo labai tirštas. Buvau geresnės nuomonės apie Draugo redakcinį štabą — ir nemanau, kad p. Šimutis būtų tai rašęs. Kas nors kitas iš jų redakcijos turbūt padarė Draugui "meškos patarnavimą" — greičiausiai, kas nors iš naujųjų "genališkųjų dipukų!"

Sunku būtų surasti blogesnę partiškumo pavyzdį. Su žmonėmis, kurie panašiai galvoja, kaip tasai fanatiškas — siaurai fanatiškai — rašeiva, negalima būtų nė kalbėti, — o juo labiau, dirbti — jokio valstybiniai-tautinio darbo. Todėl, jeigu Draugas (kurių vienuolių leidžiamas laikraštis) iš tikro taip galvoja, kaip buvo rašyta jo replikoj į tą straipsnį, jeigu tai yra pagrindas jo valstybiniai-tautiniai plat-formai, tai jis išsirašė sau daug blogesnę diplomą, negu anais laikais tuometinis Draugo redaktorius, trigubas daktaras, kunigas Mališauskas, paskelbęs pirmame

King Faisal II

King Ibn Saud

Du besišypsą karaliai — Irako Feisal II ir Saudi Arabijos Iban Saud, seni priešai, Sueso reikalams painiojantis, buvo susitikę pasitarti.

Studijuokit lietuvių kalbą

Girdėdami, kad šiuo metu aukštosiose Jungtinių Amerikos Valstybių mokyklose (universitetuose, kolegijose ir kt.) moko si apie 800 lietuvių studentų, pagrįstai džiaugiamės ir didžiujamės.

Didžiujamės, kad lietuviai studentai, užuot tenkinęsi fabrikinio darbininko padėtimi ir siekė pinigų, veržiasi į aukštesnius mokslus. Džiaugiamės, kad iš šių studentų toliau mes susilauksime savo kultūros, mokslo, visuomenės ir politikos darbininkų.

Tačiau lituanistikai studijuoti mūsų studentai JAV neturi nei sąlygų, nei progų, nei akstinių. Šis reikalas yra lyg ir užmirštas. Bet tokia padėtis verčia susirūpinti galvojant apie mūsų tautos ateitį. Kas gi ugdys mūsų kalbą ir literatūrą, kas tyrinėš mūsų istoriją ir geografiją, kas skleis mūsų dainos ir muzikos grožį, jei neturėsime pasirengusių ir atsidėjusių savo žmo-

nių? Juk dabartiniai mūsų kalbininkai, literatai, istorikai, geografa ir muzikai ilgainiui iš darbo pasitrauks. Ir negi turės liktis po jų tuštuma?

Štai dėl ko visu nuoširdumu sveikintinos visos tos pastangos, kurios skiriamos kultūros darbininkų rengimui.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba su dideliu dėmesiu ir pasitenkinimu sutiko žinią, kad nuo šių metų rudens Fordhamo universitete įvedamas lietuvių kalbos kursas. Lietuvių kalbą čia dėstys profesoriai dr. A. Salys, dr. A. Vasyis ir kun. dr. Jaskevičius. Per savaitę bus 2 paskaitos.

Centro Valdyba, didžiai vertindama šiuos užsimojimus, rugsėjo 18 d. posėdžio nutarimu, kartu kreipiasi į lietuvių studentus: imkitės studijuoti lietuvių kalbą. Šis kvietimas taikomas ypač tiems, kuriems lengviau pasiekiamas Fordhamo universitetas.

Gera žinoma, kad šios studijos iš Jūsų reikalaus tam tikros asmeninės aukos. Bet ji palyginti su reikalo svarbumu nėra labai didelė. Ji pakeliama kiekvienam. Todėl lietuvių visuomenė šios aukos iš Jūsų laukia ir tikisi. Juo labiau, kad jos taip pat reikalauja svetur atsidūrusio lietuvių inteligento tautinė paskirtis ir mūsų tautos bei tėvynės ateitis. Tvarkant lietuvių kalbos kurso paskaitų laiką, bus taikomasi prie studentų pageidavimų.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba

LIETUVIŲ KALBOS PMOKOS COLUMBIA UNIVERSITETE

Columbia Universitetas, New York, į bendrąsias studijas įrašė ir lietuvių kalbą. Lektorium pakviestas Dr. Alfonsas Šešplaukis. Lietuvių kalbos pamokos vyks penktadieniais 6:35-8:15 val. vakarais. Pirmoji pamoka bus rugsėjo 28 d., 1956 m. Šis kursas apims rašybą ir pasikalbėjimus. Studentai visai nesimokę lietuvių kalbos bus priimami vasario 8 d., 1957 m.

Vidurinis kursas prasidės rugs. 28 d. jis apims gramatikos

pagrindinių žinių pakartojimą, skaitymą ir pasikalbėjimų pratimus. Pamokos vyks 8:25, 10:05 val. vakarais, penktadieniais.

Aukštesnis lietuvių kalbos dėstymo kursas bus pradėtas spalio 3 d. ir paskaitos bus kas trečiądienį taip pat 6:35-8:15 val. vakarais. Šis kursas apims papildomąjį gramatikos mokymąsi, skaitymą ir pasikalbėjimų pratimus, taip pat istorinį ir kultūrinį Lietuvos gyvenimą. Bus skaitomi ir nagrinėjami Donelaitis, Baranauškas, Maironis, Žemaitis, Krėvė.

I vidurinį ir aukštesnį kursą reikia registruotis rugsėjo 21 iki 26 d., 1956 metais ir į pradinį vasario 1-5, 1957 metais.

VENGRŲ GIMNAZIJA APLANKIUS

Vasario 16 Gimnazijos mokykl. S. Antanaitis lankė vengrų gimnaziją, esančią Vak. Vokietijoje ir susipažino su jos materialine ir pedagogine padėtimi.

Gimnazijos būstinė yra kaime, netoli Pforzheimo. Būstinė nuomojama, nuomos mokama tūkstantis su viršum DM. Patalpos senos, mokyklai nepritaikytos. Prie mokyklos būstinės yra didelis parkas su daug medžių. Čia mokykla užsiaugina sau reikalingų daržovių.

Gimnazijos patalpos, palyginus su Vasario 16 Gimnazijos patalpomis, žymiai skurdesnės, taipgi ir vidaus įrengimai žymiai skurdesni. Gimnazijos direktorius, katalikų kunigas A. Szanislo davė plačių informacijų apie gimnazijos padėtį.

Mokiniai moka už užlaikymą bendrabutyje ir mokslą 30 DM į mėnesį, tik visai neturtingieji atleidžiami nuo mokėjimo. Apie dvejus metus gimnazija neturėjo

klasėms patalpų, tai pamokos buvo atliekamos gyvenamuose mokinių kambariuose, tik dabar gimnazija atgaus klasių kambarius, nes iš jų išsikraustys vokiečių pabėgėliai.

Mokytojų dauguma yra cenzuoti gimnazijų mokytojai. Mokyklos vadovybė stengėsi iš vokiečių instancijų (švietimo) išgauti pašalpos ir paramos, bet visos ligi šiol darytos pastangos nuėjo niekais.

Mokslo lygis stovi, palyginamai, aukštai. Abitūros egzaminai vyko šiais metais, vokiečių švietimo vadovybės atstovams dalyvaujant. Visi mokiniai (apie 12) egzaminus išlaikė. Vengrų abiturientai studijuoja daugiausia Belgijos universitetuose ar aukštesiose technikos mokyklose. Abitūros egzaminai nebuvo lengvi, jie buvo atlikti per visai trumpą laiką. Pamoka tęsiasi 50 min. Mokykla skiria mažai laiko reikalams neturintiems tiesioginio ryšio su mokyklos auklėjimu ir einamu mokslu.

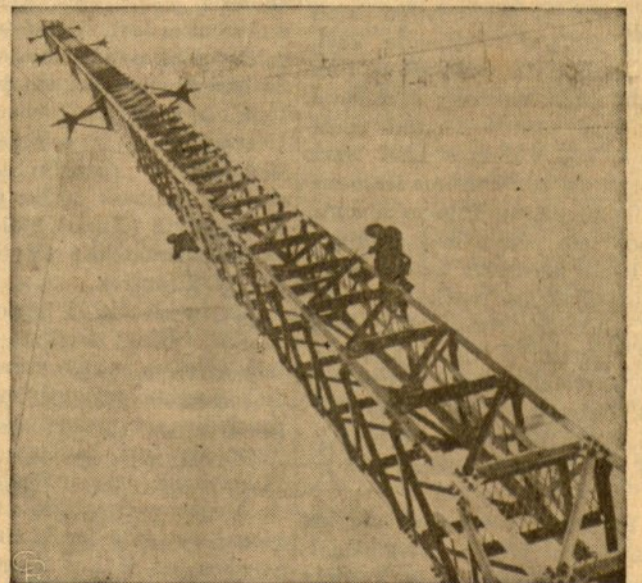
Gimnazija verčiasi iš kaikiurių tarptautinių organizacijų pašalpų. Vengrai neturi rėmėjų būrelių. Kun. direktorius pasigėrėjo lietuviškos visuomenės vienybe, dėka kurios gali Vasario 16 Gimnazija išsilaikyti. Vengrų visuomenė, pagal direktorių, esanti per daug susiskaldžiusi, kad ji galėtų išlaikyti vieną savo tautinę gimnaziją.

Prie gimnazijos yra ir pradžios mokykla. Mokinių skaičius yra mažesnis negu Vasario 16 Gimnazijoje.

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

Radaro uždanga nuo Sovietų S-gos puolimo visu smarkumu stoma. Šis milžiniškas bokštas, kontroliuojąs 3000 mylių liniją vidurinėje Kanadoje, su visais įrengimais kaštus \$400,000,000.

SIUNTINIAI Į VISUS EUROPOS KRASTUS UNITED PACKAGE EXPRESS CO.

305 Market St. (arti P. R. R. Stoties), Newark, N. J.

Telef.: Mitchell 3-4067 — Market 3-2277.

Skubiai išsiunčiame maisto produktus, auksus, naujas ir dėvėtas drapanas, vaistus ir t.t.

Laikė 6 savaitę siuntiniai pasiekia paskyrimo vietą.

Oro paštu pasiekia gavėją per 7-10 dienų.

Siuntėjas gaus gavėjo parašą patvirtintą pakvitavimą.

SIUNTINIAI PILNAI APDRAUSTI.

Visi persiuntimo mokesčiai ir maitas apmokami čia.

Gavėjas nieko neturi mokėti.

Atnešę ar atsinešę šį skelbimą sutaupysite \$2.00.

NAUJAUSI 1956 M. MODELIAI

Vokiškų radijo aparatų su visais patobulinimais. Lengvai ima Europą. Turi visas bangas. Yra ir su patefonais.

NAUJI MODELIAI IMPERIAL

radijo aparatų. Drauge patefonas ir baras. Visos bangos. Nepaprastai gražūs.

Pirk šiuos aparatus — niekad nesigailėsi!

Atstovas S. GRABLIAUSKAS
5 Thomas Park, S. Boston, Mass.
Tel.: AN 8-5467

Clevelande atstovas
A. JOHANSONAS —
7616 Decker Ave., UT 1-3465
Reikalingi atstovai visuose didesniuose miestuose. Rašyti S. Grabliauskui.

Tikras Atsigaivinimas jums su Stroh's Amerikoje vieninteliu ugnim verdamu alumi

UŽ VIETINES KAINAS!

Kada ateina laikas atsigaivinti, būtinai turėkite daug ugnim virto Stroh's alaus. Stroh's Amerikoje yra vienintelis, kuris verda mas prie 2000 laipsnų, duoda geriausį skonį iš visų galimų skonių. Pabandykite Stroh's šian-dien!

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

Šeštosios sporto žaidynės

6-ųjų Sportinių žaidynių 2-jo rato varžybos, įvykusios rugsėjo 1-2 d. Detroito, sutraukė apie 200 sportininkų, atstovavusių 14 lietuvių sporto klubų JAV-se ir Kanadoje. Sportinės žaidynės buvo prarastos lygiagrečiai su 4-ja Kanados Lietuvių Diena, vykusia tuo pačiu laiku Windsore, Kanados pusėje, todėl norint praturtinti Lietuvių Dienos programą, dalis sportinių varžybų — futbolo turnyras buvo įvykdyta Windsorė.

Žaidynių vykdytojai — Detroito LSK Kovas parodė daug pastangų ir pasižymėjo šioms varžyboms surengti. Neimant dėmesio vieno kito nežymaus trūkumo, tenka pripažinti, kad žaidynės buvo prarastos gerai. Geras, visas sporto šakas talpinęs McKenzie mokyklos aikštynas labai palengvino varžybų vykdymą ir sudarė didelį patogumą dalyviams. Tik futbolo varžybų vykdymas Windsorė neįvykdomas įnešė šiek tiek neskladumo.

Komandinių vasaros žaidynių nugalėtoju vyrų ir moterų klasėse, bendroje sumoje išėjo Chicago LSK Neris surinkę 92 taškus. Toliau sekė: Toronto Vytis 78 t., Clevelando žaibas 75 t., Detroito Kovas 64 t., New Yorko LSK 29 t., Toronto Aušra 20 t. ir t.t.

Kaip žinome bendras žaidynių nugalėtojas, kuris yra išvedamas žiemos ir vasaros žaidynėse surinktus taškus sudėjus bendrai, yra apdovanojamas. Diplomato šefo Min. St. Lozoraičio įsteigta pereinamąja taure.

Žiemos žaidynės įvyko balandžio 21-22 d., Chicagoje, kurių programoje buvo krepšinis, tinklinis, stalo tenisas ir šachmatai. Sudėjus taškus bendrai paaiškėjo, kad Chicago LSK Neris surinkusi 267½ taškus išėjo metinių nugalėtoju ir gavo diplomato šefo pereinamąją taure.

Pagal surinktus taškus klubai išsiriškia šia tvarka:

1. Chicago Neris 267½ tašk.
2. Toronto Vytis 153 "
3. Clevelando žaibas 119½ "
4. Detroito Kovas 97 "
5. ASK Lituanica 40½ "
6. Rochesterio Sakalas 37½ "

ir t.t.

Komandinių vasaros žaidynių nugalėtoju jaunių, mergaičių ir jaunučių klasėse išėjo Toronto Aušra surinkusi 90 t. Tolimesnėse vietose liko Detroito Kovas 66 t., Clevelando žaibas 59 t., Chicago Neris 30 t. ir t.t.

Bendras metinis prieauglio klasės klubinis nugalėtojas, sudėjus žiemos ir vasaros žaidynės kartą, išėjo Detroito LSK Kovas, surinkęs 102 taškus, kartu laimėdamas FASK-to pereinamąją dovaną, įsteigtą 1954 m.

Pagal surinktus taškus, klubai išsiriškia pagal šią eilę:

1. Detroito Kovas 102 tašk.
2. Toronto Aušra 90 "
3. Clevelando žaibas 77 "
4. Chicago Neris 60 "

ir t.t.

Dabar trumpai peržvelgsime ką mūsų sportininkai parodė aikštėse.

Lengvoje atletikoje, kuri yra įprasta vadinti sporto karaliene, padarytas geras žingsnis atgal. Geresnį vaizdą darė mergaičių klasė, tuo tarpu kai vyriškoji pusė pasižymėjo tiek dalyvių skaičiumi tiek ir pasekmėmis.

Paprastai gausus dalyviams lengvojoje atletikoje Clevelando LSK žaibas buvo atstovaujamas tik mergaičių komandos ir keleto pavienių lengvatlečių.

Vyrų klasėje visos pasekmės buvo vos vidutinės arba gerokai žemiau vidutinių. Išskirtini yra vidutinių nuotolių bėgikai M. Vygantas ir J. Norkus (abu LSK Neris). Komandinių vyrų klasėje nugalėtoju išėjo Chicago LSK Neris surinkę 46 taškus,

palikdami LSK žaibą 2-je vietoje su 29 t.

Pavienių rungčių nugalėtojai:
100 m: J. Puškorius (LSK žaibas) 11.7 sek.; 200 m: M. Vygantas (LSK Neris) 24.3 sek.; 400 m: M. Vygantas 55.6 sek. (Naujas ž-nių rekordas); 800 m: M. Vygantas 2:10.0 min. (Naujas ž-nių rekordas); 1500 m: J. Norkus 4:34.9 min. (Nauj. ž-nių rek.); 3000 m. ėjimas: Br. Keturakis (Neris) 15:29.0 min.; i tolį: M. Motiejūnas (žaiibas) 19'4"; . augštį: A. Kernius (Vytis) 5'4"; triušolis: A. Supronas (Vytis) 37'½"; rutulys: Paukštelis (Neris) 38'1½"; diskas: Ma. revičius (Neris) 112'4"; ietis: Supronas (Vytis) 154'7".

4x100 m. estafetė: LSK žaibas (H. Piktura, J. Puškorius, J. Vodopalas ir M. Motiejūnas) 47.3 sek. (Naujas ž-nių rek.). Estafetės laimėtojai gavo Lietuvių Studentų Sąjungos pereinamąją dovaną, įsteigtą 1955 m.

Moterų klasėje dalyvausiant E. Šikšniūtei ir D. Točiliauskaitėi pasekmės buvo geresnės.

Komandiniai šį kartą laimėjo LSK žaibas su 41 t. palikdamas 2-je vietoje LSK Nerį (28 t.).

Kaip žinome, šuolio i tolį varžybų metu, mūsų geriausią sportininkę Elvyrą Šikšniūtę ištiko skauda nelaimė — bedarydama šuolį nusilaužė koją. Ši nelaimė labai sukrėtė visus žaidynių dalyvius ir žiūrovus.

Individualiniai nugalėtojai:
moterų klasėje: 50 m: E. Šikšniūtė (žaiibas) 7.0 sek.; 100 m: E. Šikšniūtė 13.4 sek.; 4x60 m. estafetė: LSK žaibas 34.5 sek. (Naujas ž-nių rekordas). Estafetės nugalėtojos gavo Čiurlionio Ansamlio pereinamąją dovaną įsteigtą 1955 m.; i tolį: D. Točiliauskaitė (Neris) 15'1½"; i aukštį: E. Šikšniūtė 4'4"; rutulys: St. Juodvalkytė (žaiibas) 30'2"; diskas: O. Blandytė (Neris) 93'10"; ietis: Kasperavičiūtė (Vytis) 82'8". (N. ž-nių rek.).

Jaunių klasėje iš būrio "pradžioje" ryškiai išsiskyrė Paukštelis (Neris) rutulio stūmimo ir disko metimo geriausiu tremties pasekmių savininkas. Neblogai duomenis turi bėgikas Šeputa (Detroito Kovas) ir šuolininkas A. Modestavičius (žaiibas). Neblogai pasirodė ir E. Radvenis atvykęs net iš Los Angeles, ir torontiškas Laurinavičius (Aušra).

Komandinių nugalėtoju jaunių klasėje išėjo Toronto Aušra

su 34 tašk. Antroje vietoje liko Detroito Kovas su 24 tašk. Tradicinis šios klasės laimėtojas LSK žaibas liko tik 3-je vietoje (15 tašk.).

Paskirų rungčių nugalėtojai jaunių klasėje: 100 m: Šeputa (Detroito Kovas) 12.0 sek., 211 yardų: Šeputa 23.0 sek. (distancija buvo pertrumpa); 1000 m: Rugienius (Detroito Kovas) 3:11.4 min.; i tolį: Laurinavičius (Aušra) 18'2½"; i aukštį: A. Modestavičius (žaiibas) 5'1 3/4"; rutulys (12 lbs.): Paukštelis (Neris) 46'3" (Naujas ž-nių rekordas); diskas: Paukštelis 122'2"; ietis: Modestavičius 152'10"; 4x100 m. estafetė: Toronto Aušra 50.6 sek. Estafetės laimėtojai gavo Studentų Ateitininkų Sąjungos pereinamąją dovaną, įsteigtą 1955 m.

Mergaičių klasėje matėme geriausių dalyvių skaičių. Čia jau buvo Clevelando žaibo monopolis, tačiau ir kiti klubai nepaslykėję dalyvių. Žaibietės pasirodė gerokai pranašesnės ir laimėjo visas rungtis. Tikrai gerus duomenis turi V. Titaitė (žaiibas), laimėjusi net 3 pirmas vietas. Gerą pažangą bėgime padarė V. Balsytė (Vytis). Gausus priaugančių lengvatlečių būrys duoda vilties, kad mūsų moterų lengvosios atletikos klasė turėtų kilti. Linkėtina neapsileisti.

Komandiniai mergaičių klasėje LSK žaibas laimėjo didele persvara surinkęs 39 tašk. Antroje vietoje likusi Toronto Vytis tesurinko 7 taškus.

Paskirų rungčių laimėtojos mergaičių klasėje: 60 m: V. Titaitė (žaiibas) ir V. Balsytė (Vytis) 8.7 sek. (Užbėgime V. Titaitė prabėgo 8.4 sek. pakartodama ž-nių rekordą); i tolį: V. Titaitė 14'2" (Naujas ž-nių rek.); i aukštį: V. Titaitė 4'3" (pakartotas ž-nių rek.); rutulys: N. Jankutė (žaiibas) 23'10"; diskas: N. Jankutė 69'2".

Jaunučių (12-14 metų) klasėje, įvestoje į žaidynių programą tik šiais metais, aktyviai pasireiškė tik Toronto Aušra. Kiti klubai tedavė tik keletą paskirų dalyvių. Iš torontiškių būrio ryškiai išsiskyrė K. Batūra šuolyje i tolį tik per 1 cm. atsilikęs nuo geriausio tremties pasekmės.

Gaila, kad klubai tiek mažai dėmesio tekreipia i jaunučius. Gerai suorganizuoti jaunučiai duos garantuotą laidą klubų klestėjimui.

Komandiniai jaunučių klasėje aukštą pasvarą laimėjo Toronto Aušra surinkę 37 taškus.

Paskirų rungčių nugalėtojai: 60 m: S. Petravičius (Aušra) 8.7 sek.; i tolį: K. Batūra (Aušra) 15'9" rutulys: S. Petravičius 27'6"; 4x60 m. estafetė: Toronto Aušra 35.3 sek. Estafetės laimėtojai gavo J. ir L. Černiauskų (Detroit, Mich.) pereinamąją dovaną.

JAV laivyno specialistai Aliaskoje tyrinėja sąlygas laivams privažiuoti ir įrengti specialius pavojaus signalus, jei iš Rusijos pūsės būtų bandoma kęstintis.

Mūsų trispalvė Prancūzijoje

(sks) Mūsų skautų skiltis iš Aušros tunto Vokietijoje šią vasarą dalyvavo prancūzų skautų Džiamborėtėje prie Nicos. Jie ten lietuviškose uniformose ir lietuviškomis valgiavomis gražiai atstovavo Lietuvai ir Lietuvos Skautų Brolijai.

Jaunieji mūsų ambasadoriai buvo pakviesti Cayro miestelyje surengtame skautų laužė padainuoti kelias lietuviškas dainas. Jiems pavyko laimėti gausias simpatijas iš skaitlingų žiūrovų.

Savo stovykloje mūsų skautai sulaukė daug svečių, kurie nuolat apibėrė klausimais apie lietuvių skautų gyvenimą.

PO VASAROS STOVYKLŲ ATEINA RUDENS DARBAI

(sks) Rugs, 15-16 d. savaitgaliu New Yorkan buvo suvažiuavę

77 sk. vadovai ir vadovės pasiūsi (J. Strolis) daugelį sutarti dėl veiklos. Buvo aptarti vasaros veikla ir pramatyti darbai ateičiai. Šiame suvažiavime dalyvavo LSB Vyriausiasis Skautininkas vyr. sktn. Stp. Kairys iš Toronto, o taip pat atstovai iš viso Atlanto pakraščio skautiškųjų vietovių. Suvažiavimą sveikino Vyriausias. Skautininkas, o taip pat ir lietuviškųjų organizacijų atstovai bei pavieniai sk. bičiuliai.

Rugs. 15 d. buvo puikus jaunimo linksmaxakaris, kurio programą atliko New Yorko skautės ir skautai. Čia išryškėjo du "varžovai" — vilkiukų ir skautų vyčių oktetai, kurių kiekvienas pagal savo pajėgumą buvo nepaprastai puikus. Daug katucių sulaukė jūrų skautai už sušoktą oželį. Pianu skambino D. Audėnaitė ir G. Klivečka. J. Ulėnas, V. Strolia ir J. Mačiūnas pagrojo skudučiais, o skautės "pranašavo" ateitį kai kuriems sk. vadovams. Lietus neatbaidė skaitlingų svečių, nes jų buvo sauskimša Apreiškimo parapijos salė. Šokiams grojo jaunaviškas Romo Butrimo orkestras, kuriame esama keletos Tauro tunto sk. vyčių.

Rugs. 16 d., sekmadienį, apie 510 skautų-čių uniformuoti ir su vėliavomis išklausė šv. Mišių, kurias atnašavo Seserijos kapelionas sktn. prof. St. Yla. Skautiškajam jaunimui skirtą pamokslą pasakė New Yorko sk. kapelionas kun. J. Pakalniškis. Mišioms giedojo N. Y. skautų vyčių oktetas, kurio atlikta giesmė "Kaip grįžtančius namo paukš-

AČIO MAMYTĖMS IR TĖVELIAMS

(sks) New Yorko skautai ir skautės nuoširdžiai dėkoja savo mamytėms ir tėveliams, kurių rūpesčių rugs. 15-16 dienomis skautų vadų suvažiavime dalyviai-vės abi dienas buvo taip puikiai pavaišinti ir priimti. Ypatinga padėka skiriama ponoms Klivečkienėi, Šetikienei, Maurukienei, Nemickienei, Ulėnienėi, Lileikienei, Sirusienėi, Gudienei, Romančionienėi, Noakienėi, Rimavičienėi, Audėnienėi, Šileikienei, Remėzienėi, Markavičienėi ir Sutkienei. Ačiū ir tėveliams — ponams Audėnui, Šetikiui, Remėzai ir Šileikiui.

KAI STOJA VYRS I VYRĄ

(sks) JAV 1-jo rajono "NEMUNO" stovyklos metu ypač išryškėjo graži Worcesterio vietininkijos vadovų ir skautų pažanga, patyrimas, darbas, susiklausimas, drausmė ir t.t. 1-jo rajono vadeiva savo aplinkraštį vienietams tą vietininkiją pristato kaip pavyzdį kitiems. Už šį puikų pasirengimą ir pasirodymą vadeiva Worcesterio skautų vietininkui psktn. V. Bliumfeldui, visiems vadovams ir skautams reiškia padėką.

Teko patirti, kad baigiantis "Nemuno" stovyklai buvo įvertintas sk. vienietų pažangumas. Skilčių tarpe pirmavo Worcesterio v-jos "Vilkų" skiltis, o antrieji buvo "lapinai". Draugovių tarpe pirma buvo Worcesterio DLK Gedimino sk. dr-vė, kuria sekė paskui Bostono oro skautų būrelis. Vietovių tarpe Worcesterio vietininkija irgi buvo pirmoji, o ją sekė Waterburio v-ja. Malonu sveikinti worcesteriškių skautus ir pasidžiaugti jų darbais Tėvynės labui.

NEPAVARGSTA JAUNOS KOJOS!

(sks) Pasibaigus mielai vasarėlei, praeityje liko atostogos ir malonios stovyklos. Dabar ir vėl Worcesterio skautų-čių tautinių šokių grupė pradėjo repetuoti naujam savo pasirodymo sezonui. Šiai šokių grupei vadovauja vyr. skautė E. Vizbaraitė.

SKAUTAI VAIDINA PIETŲ AMERIKOJE

(sks) Iš Buenos Aires mus pasiekė maloni žinia — ten skautiškas jaunimas kruopščiai pasiruošęs pastatė G. Velichko "Šienapiūtę", kurią rugs. 16 vaidino ir vietos visuomenė. Skautai su šiuo veikalu yra pakviesti į Montevideo — Urugvajun, kur juos kviečia lietuviškos organizacijos ir Lietuvos pasiuntinybė. Šis vaidintojų būrelis norėtų pastatyti "Naujuosius žmones" ir "Bubulį ir Dundulį" ir ieško pasiskolinti šių veikalų tekstų. Mafno mis jie siūlo "V. Kudirkos" ir "Siuvėjų Dienos Silmačiuose" tekstus. Galintieji padėti terašo LSS Pirmijos adresu — Box 62, Boston 26, Mass., U. S. A.

the **MAY** company

JAU ČIA YRA!... YRA TREMENDOUS!
PUIKIOS VERTĖS... DIDELIAME KIEKYJE...
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS. SPALVOSE. DYDŽIUOSE!

57 METINIS
ISPARDAVIMAS

Prasideda pirmadienį, spalio 1 d.

KRAUTUVĖS VALANDOS PIRMADIENĮ 10 A.M. IKI 9 P.M.

Didžiausias sezono vertės išpardavimas!
Nepraleiskite šį įvykį!

Didžiausias sezono pinigų sutaupymo įvykis — šis didelis May Company's 57 Sukakties Išpardavimas!

Kiekis yra pilnas — visų skyrių, įskaitant ir rūšį. Jūs rasite viską norimuo-

se dydžiuose, spalvose ir rūšių pasirinkime.

Kiekvienas aukštas yra prikrautas — rudens ir žiemos reikmenimis šeimai, vaikams, namams ir už labai žemas kainas.

Mados, tinkančios šiam laikui — rudeniui ir žiemai.

Jūs surasite šimtus naujų idėjų pagražinimui jūsų namo. Jūs surasite darbo

taupančius įrankius namams, apie kuriuos jūs net nesapnavot. Jie visi yra čia, patogiai išstatyti jūsų greitam pasirinkimui.

NAUDOKITE JŲSŲ CHARGE ACCOUNT

Dabar pirkti pirkiniai bus neapmokami iki lapkričio 1 d.

ATIDARYKITE DEFERRED PAYMENT ACCOUNT

Gaukite pečių ar sofą be jokio įmokėjimo su mažais mėnesiniais įmokėjimais iki 36 mėnesių.

ATIDARYKITE BUDGTE CHARGE ACCOUNT

Nėra jokio įmokėjimo ir jūs turėsite kreditą 12 kartų didesniai sumai negu mėnesinis įmokėjimas. Jūs pasakysite mums kiek norite mokėti. Pavyzdžiui: Jūs sutariat mokėti \$20 į mėnesį, jūsų kreditas yra dėl \$240 ir jūs mokat tik \$20 į mėnesį.

• AUKŠTAI SU PUKIAIS PIRKINIAIS ĮSKAITANT MŪSŲ RUSIO KRAUTUVĖ

Mūsų pasižymėjusios sportininkės: D. Točiliauskaitė ir E. Šikšniūtė.

AVIACIJOS TARNYBOJE

JARAS RAMUNIS, Capt. USAF (MC)

San Antonio pasižymi dar ir tuo, jog jo apylinkėse yra gal pats didžiausias kariuomenės sukoncentravimas. Klimatas čia gana karštas, — man tenai esant net kelias dienas temperatūra viršijo 100.0 F. Tačiau pati vietovė yra net ir labai sausa. Sako, kad tenai kartais nebūna lietaus net per keletą mėnesių iš eilės, o jei ir kada palyja, tai tik labai trumpai. Žiemos tenai esą labai švelnios ir sniego nebūna.

Gal tai ir tiesa, bet mano buvimu laiku net du kartus gana smarkiai palyjo, nors vietiniai gyventojai ir tvirtino, jog tokio lietaus tenai nesą buvę jau net keli metai. Betgi ir tomis lietingomis dienomis saulė vistiek pasirodydavo ir oras, bendrai paėmus, buvo labai gražus.

Pačioje mokykloje, kaip ir reikėjo tikėtis, sutikome gana daug gydytojų iš įvairiausių kraštų. Mūsų kurse, be J. A. V. Karo Aviacijos gydytojų, buvo taip pat karo gydytojų iš šių valstybių: Japonijos, Pietų Afrikos, Indonezijos, Viet Nam (pietinės dalies), Turkijos, Olandijos, Norvegijos ir kitų.

Iki šiol šią mokyklą yra lankę gydytojai net iš 42 skirtingų valstybių. Net ir titoistinė Jugoslavija čia buvo atsiuntusi savo gydytojus pasimokyti (vienas jugoslavas buvo ir mūsų kurse). Visi mokiniai — karininkai ir karo gydytojai, daugiausia kapitonai ar majoro laipsnyje, nors iš užsieniečių tarpo buvo jų įvairiausias laipsnis, pradedant leitenantu ir baigiant pilnu pulkininku, nors tokios išimtys ir buvo retos.

Čia, šioje mokykloje, darbo tempas buvo tikrai didelis, suklebė kai kurių sunkumų mūsų užsieniečiams, pradžiai suprantantiems anglų kalbą. Čia mes buvome supažindinti su įvairiausiomis problemomis, kylančiomis besikraidant dideliu greičiu ir dideliame aukštyje. Dalis mūsų kurso buvo pasvęsta ir toms problemoms, kurios faktiškai pradeda reikštis tik patekus į tarpplanetinę erdvę ar bent labai arti priartėjus prie tų šalių.

Destymas buvo ne tik teoretinis, bet didele dalimi ir praktinis, atliekant praktikos darbus tos mokyklos gerai įrengtose laboratorijose ar tyrimų kambariuose. Bendrai paėmus, lankyti šią mokyklą buvo labai įdomu ir kiekvienas iš mūsų mokinių, nežinantis, kaip specialiai žinių jį prieš tai turėjo (kai kurie buvo jau su gana dideliu patyrimu aviacijos medicinos srityje), sužinojo gana daug naujų dalykų ir daug ko išmoko.

Baigęs tas devynias savaites ir sekmingai išlaikęs tris skirtingus egzaminus (neskaitant mažesnių "egzaminėlių", kurie buvo daromi daugelio paskaitų metu), gavau paskyrimą į naują vietą, jau darbu, o ne mokslui, — priitaikymui tų žinių, kurias turėjau prieš tai ir kurias tik naujai įgyjau toje mokykloje.

Birželio mėn. pabaigoje, po kelių dienų praleistų Čikagoje, (namuose), pasileidau vėl skersai kontinentą ir atvykau į Hill Air Force Base, Utah valstybėje, esančią tarp Didžiojo Sūraus Ežero (Great Salt Lake). Apie šią kelią, ir apie pačią Utah valstybę, — žinomą Mormonų tvirtovę (apie 50% Utah gyventojų tebėra mormonai), — parašysiu vėliau. Dabar tik norėčiau kiek apsisakyti prie mūsų bendrų lietuvių problemų, kiek man tai teko patirti bevažiaviant po skirtingas, gan toli viena nuo kitos esančias vietas.

Pirmiausiai, mano dalinam nusteimui, nuo pat mano išvykimo iš Čikagos, aš niekur nesutikau nė vieno lietuvių. Nesutikau jų nė Alabamoje, nė Texas, nė čia, Utah. Namanyčiau, kad nė vieno jų nebuvo tose vietovėse, kur aš lankiausi, bet jei kur

keli jų ir yra apsistoję, tai niekas nieko apie juos nei nežino. Kas gal dar keisčiau, — nesutikau nė vieno lietuvių DP nei nė viename karo aviacijos vienetė, kur man teko būti. Vienintelis mano sutiktas DP buvo ukrainietis padavėjas, kuri dirbo Randolph AFB karininkų klube. Jokių kitų DP, bet kurios tautybės, man taip dar ir neteko sutikti.

Visos mano naujos pažintys ribojosi amerikiečiais (neskaitant užsieniečių studentų toje mokykloje), ir tai daugiausia tais amerikiečiais, kurie labai mažai ką težino apie dipukus, tad mano susidarytas vaizdas gal bus kada naudingas mūsų "politikiečiams" įvertinant jų atsiekimus.

Daugiausia susitikau su Karo Aviacijos karininkais, jų šeimomis bei jų draugais ir bičiuliais. Tų žmonių išsilavinimo lygis yra žymiai aukštesnis už eilinių amerikiečių, nes daugumas jų yra baigę ar bent lankę college. Tat man buvo labai įdomu, kiek tie amerikiečiai iš viso žino apie lietuvių, Lietuvą ir jos likimą.

Sprendžiant iš mano surinktų žinių, eilinis, kad ir gerokai išsilavinęs amerikietis, apie Lietuvą ir jos likimą kaip ir niekš nežino. Tiesa, apie 80-70 procentų geriau išsilavinusių, ir gal apie 50% mažiau išsilavinusių amerikiečių žino, kad Lenkija ir Čekoslovakija buvo nepriklausomos valstybės ir sovietai jas okupavo. Kiek mažesnis procentas turi kiek žinių apie Rumuniją ir kitas Balkanų valstybes, bet Lietuva daugumai buvo visai negirdėta. Aš dabar jau nebenustembu, kai išgirstu klausimą, ar aš manau kada nors aplankyti Lietuvą...

Gal tik apie 20-25% mano sutiktų aukštesnio išsilavinimo amerikiečių bei tik labai retas mažesnio išsilavinimo amerikietis išvis turi supratimą, koks likimas ištiko mūsų kraštą. Kur toji Lietuva yra — tik labai nedidelis žino, net ir iš tų, kurie apie Lietuvą yra ką nors girdę. Daugumas jų mano, kad Lietuva yra kažkur Balkanuose... Kad tai mažas Balkanų kraštelis, be jokios savitos istorijos, buvęs nepriklausomu tik trumpą laiką po I-o Pasaulinio karo.

Apie Latviją žinios maždaug panašios, nors kiek daugiau žmonių žino, kur toji Latvija yra. Kiek daugiau žinoma yra Estija, kaip valstybė, esanti į pietus nuo Suomijos (nežinau, ar tai estų, ar suomių nuopelnas). Net ir vienas Utah valstybės kongresmanas, kurį man teko čia sutikti, nič nieko apie Lietuvą nežinojo. Taigi, mūsų veiksmų nuopelnai propaguojant Lietuvos bylą yra daugiau nuėję pro šalį.

Mūsų atsiekti rezultatai, — supažindinant amerikiečių visuomenę su Lietuvos nelaimėmis, — yra praktiškai lyg ir nulis. Mūsų problemos gal ir yra pusėtinai žinomos nedaugelyje vietovių, kur yra didesnės lietuviškos ko-

lonijos, betgi koks procentas iš visų Amerikos gyventojų gyvena tose išrinktose vietovėse? Taigi, mūsų pasistatytas tikslas — dirbti Lietuvos labui, — bent kiek tai liečia amerikiečių visuomenės informavimą, tebėra ne tik neatliktas, bet nei nepradėtas.

Jei kada iškiltų Lenkijos ar Čekoslovakijos, ar eilės kitų valstybių atstatymo problemos tarptautinėje plotmėje, tai mes su visu savo "visuomeniniu darbu", atliktu išelviavoje, nebūsimė padarę rimto pasitarnavimo kraštui, nežinūrint į eilę pasigyrimų mūsų pačių spaudoje. Mes savo propagandą vystome toje spaudoje, kurios eilinis amerikietis ne tik neskaito, bet kuri jam iš vis nėra prieinama, net jei jis ir norėtų ją paskaityti.

Būtų jau laikas susiprasti ir arba tikrai imtis supažindinimo platesnės visuomenės su mūsų problemomis. Jei kada mažytė žinutė apie Lietuvą pasiekia laikraščius, turinčius didesnį skaitytojų skaičių, mes iš to laimėjimo priskaldome vežimus, bet tik retas iš mūsų suvokia, jog ir toji mažytė žinutė praėjo daugumos skaitytojų visai nepastebėta.

Kaip matyti iš rezultatų, lenkai ir čekoslovakai buvo nepalyginamai sumanesni ir atsiekė net nepalyginamai geresnių rezultatų. Mūsų laimėjimai gražiai nušviečiami jau vien tuo faktu, kad aš iki šiol sutikau tik 2 ar 3 amerikiečius, kurie žinojo, jog lietuviai nėra slavai. Vienas iš jų buvo 3-čios kartos lietuvis, vienas buvo suomių kilmės. Nei vienas iš jų niekadais nieko nebuvo girdėjęs nei apie mūsų veiksmus, nei jų darbus, nei jų leidžiamas informacijas.

Šia pačia proga norėčiau kiek sustoti ties klausimu, kuris rūpi daugumai mūsų veikėjų: kaip išlaikyti lietuviškumą augančioje kartoje. Užsiėmę peštinėmis savo pačių tarpe, besiskaičiuodami kas buvo demokratiškesnis prieš 10-20 metų, mes visai užmirštame, jog naujoji, priaugnčioji karta tomis problemomis visai nesidomi. Ji žiūri į ateitį, o ne į praeitį. Mes gi, geriausiai atveju, vis dar bent viena akimi žvelgiamo atgal ir pagal tai formuojame savo žygius.

Savaime aišku, bendrumo tada tėra maža. Pavyzdžiui, paminėsiu tą 3-čios kartos lietuvių kilmės amerikietį. Jis pats labai domėjosi Lietuva, — koks tai kraštas, kaip jis atiteko rusams ir taip toliau, bet jis pats labai mažai žinių apie tai teturėjo. Lietuviškai skaityti jis nemokėjo, o ir lietuviški laikraščiai, kiek jis juos iš mažumos prisimenė, nesukėlė jokio įdomumo. Jo tėvai susitikdavo su kitais lietuvišiais, bet jų pasikalbėjimų temos jo jau nedomino, nes tai buvo tik vietiniai, jo supratimu — visai nesvarbūs ir neįdomūs reikalai.

Žinoma, ir mūsų partinės rietenos jam nebūtų nei kiek įdomesnės, kaip jos nėra įdomios ir augančiai jaunajai kartai. Savo nesupratimu, savo padėties nesuvokimu, mes tik dar lau-

* SPAUDA *

Pamoka paklydusiam

St. Alšėnas (Golšanskis) Drauge atspaudė pilną mandrų rašinį, kuriame painiojos maldos ir politikos klausimuose. Straipsnis buvo nukreiptas prieš tautininkus.

Tam pačiam Drauge (mes net stebimės padaryta Draugo redaktorių pažanga. Red.) buvo vėliau atspausdintas kun. K. Rūbio rašinys, kuris šiais žodžiais tą paklydusį jaunikaitį St. Alšėną pamokė:

"St. Alšėnas straipsnyje "Dieji maldininkai" ("Draugas", 1955 m. rugsėjo 5 d.), pažymėjęs, kad "labai dažnai maldos ir politikos klausimas yra pastatomas netinkamai", bando įnešti naujos šviesos į teisingą tos problemos supratimą ir sprendimą, išskeldamas gana savotiškų minčių apie maldą. Pagal jį, maldą, kaip intymus, nuoširdus santykiavimas su Dievu, yra grynai teologinis, religinis aspektas. Aš esu linkęs manyti, kad autorius čia kalba ne apie maldos, bet

apie problemas "malda ir politika" aspektą, bet kaip suprasti šį jo teigimą: "Malda, kaip žmonių kolektyvo nusiteikimų (mano pabrūkta), demonstracija (organizacijų vėliavų šventinimai, susirinkimų invokacijos ir t.t.) — jau turi politinį aspektą"?

Tai gana keistas maldos supratimas. Juk yra visokių individualinių ir kolektyvinių nusiteikimų ir dar visokėsių jų demonstracijų — išreiškimų, bet ką bendro visa tai turi su maldos krikščioniška sąvoka?

Jei straipsnio autorius vietoj žodžio **nusiteikimų** būtų pavartojęs žodį **tikėjimo** demonstracija, ar išreiškimas, tada turėtume reikalą su taip vadinama vieša malda, kuri, teologų nuomone, yra viešas Dievo garbinimas, viešas tikėjimo išpažinimas ir, kaip toks, vienas augščiausių religinio kulto veiksmų. Ir joki būdu ši maldos forma nevisuomet turi turėti "politinį aspektą", Pagaliau esama ne vien politinių kolektyvų, kurie šventina savo vėliavas ir pradeda susirinkimus invokacija. Šiame krašte dažnai mokslo įstaigos (mokslo metų baigimo — graduation — ir kitomis progomis), kultūrinės ir profesinės organizacijos — neturinčios nieko bendro su politika — susirinkimus ar bent iškilmingesnius posėdžius pradeda (ir baigia) malda. Ar dėl to malda įgauna "politinį aspektą"?

Tokiais atvejais būtų galima sakyti, kad vieša malda įgauna tam tikro, naujo aspekto, priklausančio nuo charakterio tos institucijos ar organizacijos, kurios nariai toje maldoje dalyvauja, ir kuria proga ta malda yra kalbama, bet sakyti, kad kiekviena kolektyvinė malda jau turi politinį aspektą, nėra teisinga.

Be to, gaunamas įspūdis, kad St. Alšėnas, kuris prisipažįsta nesąs kompetentingas kalbėti apie teologinį maldos (pal problemos?) aspektą, bet kalba apie maldą, kaip žmonių kolektyvo nusiteikimų demonstraciją ir priklauso jai politinį aspektą, eliminuoja šios maldos teologinį — religinį elementą. Bet kas tuomet belieka iš maldos?

Šio susipainiojimo priežastis atrodo yra ta, kad autorius mano, jog vieša malda negali būti

VALYMO IŠPARDAVIMAS!

NAUJI 1956 NASH

- 4 Rambler Station Wagons
- 5 Rambler Sedans
- 1 Statesman 4 Dr. Sedan
- 1 Ambassador V8 4 Dr. Sedan
- 1 Metropolitan Hardtop

Šios 1956 m. naujos mašinos, niekad nenaudotos, turi būti parduotos šią savaitę. Naudodamiesi šia reta proga, Jūs galite pirkti daug pigiau, negu bet kur mieste. Ateikit su žmona ir dokumentais. Gausit geriausį finansavimą, kokio norėsite.

NASH SUPERIOR, INC.

6816 Superior Ave.

EN. 1-4505

Atidaryta pirmadienį, trečiadienį, penktadienį, iki 9 val. vak.

"intymus ir nuoširdus santykiavimas su Dievu". Teologų nuomone šiuo klausimu yra kitokia. Pagal juos, vieša išorinė malda ne tik gali, bet ir turi būti, jei kalbama apie krikščionišką maldą, kartu ir vidutinį, privatus maldoje dalyvaujančio bendravimas su Dievu. Šis elementas yra esminis kiekvienai maldos formai, ir jį pašalinus gaunama arba maldos parodija, arba farizeizmas.

Tiesa, jei koks politinės partijos susirinkimas pradamas malda, tuomet būtų galima sakyti, kad tokia malda įgauna tam tikro politinio aspekto, bet nevisuomet taip būna, kadangi maldos charakteris, arba aspektas, daugiau priklauso nuo jos kalbančių intencijos, kaip nuo progos, kuria malda yra kalbama.

Pagaliau, koks aspektas maldai bebūtų pridedamas, malda visad lieka malda — viena intymiausių ir kilniausių Dievo ir žmogaus santykiavimo formų, kad derėtų ją tempti į politinių ginčų areną."

KURIE VALDO IR KURIE NORI VALDYTI

Šimtas milijonų balsuotojų JAV sudaro milžinišką politinę jėgą, bet kad būtų ši jėga efektinga turi būti gerai organizuota.

Daug balsuotojų remia vieną arba kitą iš dviejų didžiulių politinių partijų. Amerika visada turėjo dviejų partijų sistemą, nors nuo 1826 m. buvo keli "trijų partijų" judėjimai. Dabartinė respublikonų partija prasiėjo kaip trečia partija 1854 m. Bet dabar mažai balsuotojų remia mažesnes partijas.

Politinių partijų vaidmuo yra vispasiškas. Jų svarbiausias veikimas yra informuoti žmones apie bėgančius reikalus ir ra-

ginti juos balsuoti rinkimų dienoje. Įvairių politinių partijų programos duoda progos susipažinti su partijų norais ir nutarti kaip balsuoti. Tokiu būdu partijos duoda didesnį veikumą.

Partijos ne tik formuoja politiką ir programas, bet išrenka kandidatus atsakingoms vietoms. Tokiu būdu vieny pažiūrų balsuotojai remia savo kandidatus ir jų pasiūlymus.

Bendrai, partijos čia yra garantuotojai, kad išrinkti valdininkai tinkamai atliks savo pareigas. Partija, kuri valdo, ir partija kuri nori valdyti, atidžiai seka visus valdžios darbus.

Politinė partija veikia per tris generalines grupes žmonių. Viena grupė iš žmonių, kurie pasišventusieji aukoja visą savo laiką partijai (t. y. partijos viršininkai, organizatoriai, savanoriai ir už algas dirbantieji). Antroji didesnė grupė yra žmonės, kurie tvirtai stoja už partijos politiką, užsiregistruoja kaip nariai ir padeda kiek tik gali. Trečia grupė susideda iš žmonių, kurie sutinka su partija, bet kartais nesutinka, kritikuoja ir net balsuoja už opozicijos kandidatus. Ketvirtą grupę sudaro balsuotojai, kartais aktyvūs rėmėjai, bet neprisideda prie partijos ir klasifikuoti "nepriklausomi".

Nė vienas balsuotojas neverčiamas prisidėti prie šių grupių. Nėra jokių mokesčių, partijos neturi taisyklių, nariai negali būti disciplinuoti ar išmesti, tik partija gali neremti kandidatą į kokią nors vietą.

Amerikietis yra respublikonas ar demokratas — kaip jis nori. Negalima suskaičiuoti kiek "narių" turi tos didžiulės partijos. Dėl slapto balsavimo nieks nežino kaip žmogus balsuoja jeigu jis pats nepasisako.

ISTOK I

VILTIES DRAUGIJA

GREETINGS and BEST WISHES To the Lithuanian People

J. J. P. CORRIGAN

Candidate for JUDGE

COMMON PLEAS COURT

TERM COMMENCING JANUARY 7, 1957

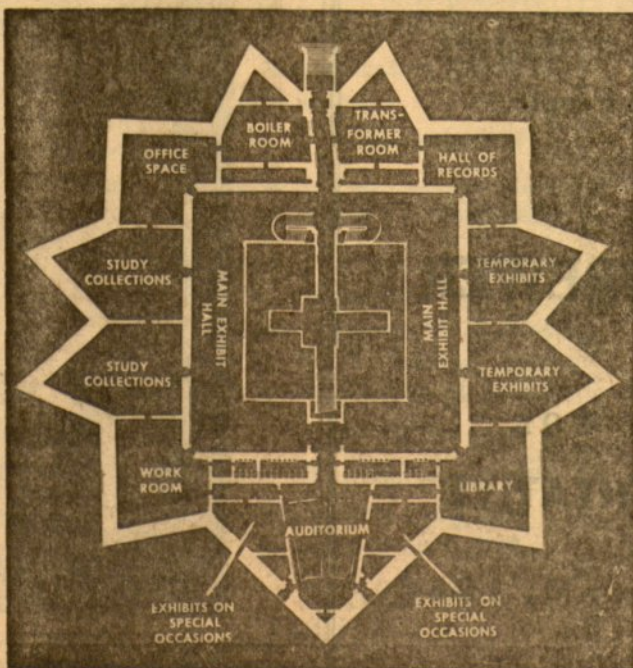
AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLE

Metams tik 3 doleriai. Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

Taip atrodys Imigracijos muziejaus išplanavimas Laisvės Statulos papėdėje.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

MAIŠYMAS BALŲJŲ SU JUODAISIAIS

Prasidėjus šio rudens mokslo metui, įvyko tai, ką spėjau per-eitį žiemą būsiant, kai aprašy-damas kelionę į Floridą pabrė-žiau, jog reikės ginkluotai ka-riuomenei varu versti baltus pie-tiečius vykdyti Aukščiausiojo Teismo patvarkymą maišyti juo-duosius su baltaisiais baltųjų mokyklose.

Baltieji pietuose antrą kartą ginklais verčiami priimti šiau-riečių užsispyrimą sulyginti ir sumaišyti juos su juodaisiais.

Anais laikais, po pralaimėjimo pilietinio karo (1865 m.), pie-tiečiai per 10 metų buvo laikomi okupuoti, be teisių, ir jų atsto-va! nebuvo priimti atgal į Kon-gresą kol nesutiko pasirašyti nu-galėtojo patiektų sąlygų suteikti negrams tam tikras teises.

Apie tų teisių nustatymą pie-tiečiai neturėjo teisės pasisaky-ti. Ir tai kas buvo padaryta, jie skaito ir šiandien jiems varu primetimą, kaip karą pralaimė-jusiems.

Dabar, Aukščiausiam Teismui pravedus patvarkymą, kad juo-dieji pietuose negali būti nepri-imami į mokyklas kartu su bal-taisiais, pastatė visą federalinę galybę ir 37 šiaurės valstybių opinią spaudimui pietiečių bal-tųjų tą patvarkymą vykdyti.

Paskirose vietose, kur būreliai negrų mokinių pradėjo ateiti įsi-rašyti mokslo metui, baltiesiems protestuojant ir triukšmaujant, valstybių atsistatė, greta policijos, tų valstybių kariuomenė, ki-tur ir federalinė kariuomenė, ginkluota šautuvais, durtuvais ir tankais. Ji atsistatė baltiesiems skaldyti, įlėdėjimui į mokyklą vieno ar poros, o kai kur ir dau-giau, negriukų.

Sulažymui baltųjų nusistaty-mo neįsileisti, kaip pav. Clay miestelyje, Kentucky, antrojo pasaulinio karo generolas, dabar Kentucky valstybinės sargybos komandierius, Williams panaudojo tą pačią strategiją, kokią naudojo Vokietijoje ar Japonijoje karo metu: anksti rytą, prieš saulei tekant, su apie 100 vyrų, šautuvais, durtuvais pasiruošę, nuvažiavę šarvuotais automobi-liais į vienos negrės namukus, atlydėjo jos du vaikus į mokyklą, kuri niekad nebuvo jokio ne-gro įsileidusi. Kitaip sakant, nak-tiniu puolimu mokyklą užėmė ir taip priverė baltuosius skaityti-s su įvykstančiu faktu.

Kai kuriose mokyklose baltie-ji mokiniai išėjo kai negriukus įvedė. Kitur, sekančią dieną, ne-grukai, didelio sąmyšio akivaiz-doje, nenorėjo daugiau į baltųjų mokyklą eiti, ar tėvai ten savo vaikus leisti.

Baltuosius tėvus, pagal įsta-tymą, už neleidimą mokyklon savo vaikų, taip pat gali bausti kalėjimu. Tik ten, kur baltieji patys dar valdo, tokio pasikėsi-nimo niekas nesiemė. Bet ka-dangi kiekvienoje valstybėje yra taip pat ir federaliniai teismai, federalis teisėjas gali tokį nuo-sprendį išnešti. Ir ginkluota ka-riuomenė gali pradėti šarvuotais automobiliais tėvus gaudyti ir kalėjiman gabenti.

Kas stovi užpakalyje?

Šie reiškiniai vyko daugiau tose pietinėse valstybėse, kurios rubežiuojasi su šiaurinėmis, taip sakant pasienio valstybėse. To-liau pietinėse valstybėse maišy-mo klausimas nei nepakilo, nes ten pietiečiai dar valdo savotiškai.

Prezidentas Eisenhoweris pri-ėjo išvados, kad nors jo skirtas Aukščiausiojo Teismo pirminin-kas Warren padėjo pastangas to-kį patvarkymą Teisme pravešti, beveik plaujasi rankas, palikda-mas tai vykdyti pačioms vals-tybėms. Valstybėse tuo tarpu ei-

na savotiškas tvarkymasis nesileisti baltųjų maišymo su juo-daisiais viešose mokyklose. Jų pirmiausias pasiryžimas yra priešintis federalių teismų pa-stangoms įleisti juodukus bal-tųjų mokyklosna.

Pietų juodieji tikrumoje netu-ri tokio didelio užsidegimo mai-šytis, jei tik jiems yra paskiros mokyklos. Bet kiti negrai, kurs-tomi didelių pasalingų jėgų, su-tinka padėti vykdyti baltųjų at-sidalinimo laužymą.

Užpakalyje to stovi NAACP — visuotina negrų pažangos or-ganizacija, remiama ir palaiko-ma daugumoje baltųjų šiaurie-čių, šiaurės negrų, ir greta jų slaptai veikiančių komunistų. Jie kursto negrus tėvus kelti kiek-vienai mokyklai bylą federalinia-me teisme, kur tik negriukai ne-priimami. Ir tokių bylų, spėja-ma, atsirastų tūkstančiai.

Pietiečiai, savo teises gin-da-mi, naudoja priemones siųsti sa-vo sargybą iškelti iš mokyklos mokinius, baltus ar juodus, jei-gu maišymasis sukelia mokyk-loje nesupratimus. Šitaip jiems elgiantis, sakoma, užtruks dar 50 metų kol prieis visiško mai-šymo baltų su juodaisiais mo-kyklose.

Kaip komunistuoja baltieji fa-natiškai dirba už maišymą, pa-rodo vienos baltos mokytojos pareiškimas baltų mergaičių mo-kykloje: "Aš nebūsiu priešinga mokyti maišytos klasės, ir visai neprieštarausiu jei mano duktė tekės už negro."

Komunistų baltųjų toks palin-kimas į juoduosius yra jau įsi-senėjęs bent visa gentkartė: prieš 25 metus šiaurėje didmies-čiuose buvo baltųjų komunistų užvestas su negrais lyginimasis ir maišymasis. Jie tada lankė vien kitų vakarus. Net lietuviai komunistai pradėjo atsikviesti į lietuvių sales savo rengiamuose vakaruose negrus. Ir lietuvis bo-belės su negrais labai susiglau-dusios šokdavo.

New Orleans, pačiuose pietuo-se, tame karnivalų mieste, kur viešpatauja prancūziška dvasia, paskelbta susekimas didelio ko-munistų veiklos pogrindžio, ku-rie deda pastangas įsibriauti į darbo unijas, į ūkininkų ratelius, į bažnyčias, tėvų-mokytojų or-ganizacijas ir visas kitas vietas, kur jie gali savo žalingą darbą varyti. Vienas iš jų darbų yra ruošimas negrų revoliucijai, vei-kimas jų tarpe panaudojimui kiekvieno sąmyšio kurstymui prieš baltuosius.

Kadangi vargu ras! Ameriko-ję kiek įtakingesnę pilietį, kurio nebūtų palietus komunistų įta-ka, ne visi ir pietų valdininkai laikosi savo pietų taktikos. Mo-kyklų tarybose yra įsiveržusių komunistuojančių arba komu-nistų apnuodintų narių, kurie neva laikydami federalinio patvarkymo, padeda vykdyti NAACP programą.

Kai kurios valstybės imasi tą organizaciją padaryti nelegalia, jos skiria ten turės likviduoti.

**BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS**

Kodėl būtinai dalyvausiu DIRVOS vakare

Kaimynas klausia, kodėl būti-nai dalyvausiu Dirvos metiniam vakare. O jei klausia, tai tam kaimynui, ir kitiems skaityto-jams, su dideliu malonumu ir no-riu paaiškinti.

— Dirva Clevelande jau eina 41 metus. Per tą laiką, ji nenu-krypdama nė į dešinę, nė į kairę, rūpinosi lietuvių ir laisvos Lietuvos reikalais. Tat argi ne-verta kiekvienam lietuviui tai atsiminti ir tą vakarą drauge su kitais skaitytojais pasidžiaugti ir pasilinksinti? Verta, todėl pats eisiu ir visus kitus kviečiu ateiti.

— Lietuvišką laikraštį sveti-mam krašte leisti nėra lengvas darbas. Ypač tas darbas dar pa-sunkėjo, kada tėvynė nuo čia gyvenančių mūsų žmonių liko geležine uždanga atitverta. To-dėl vieną kartą į metus, o Dirva daugiau parengimų nerengia, verta jos reikalus atsiminti ir jai padėti. Manau, kad dalyvau-dami tai ir padarysime.

— Į Dirvos metinį vakarą ei-siu dar ir todėl, kad ten pasiro-dys trečios kartos lietuvių dai-nininkė Julijana Luizaitė. Tiesa, ji Dirvos vakare jau ne pirmą kartą pasirodys, bet tikiu, kad jūs to neatsimenate. Tai buvo maždaug prieš 13 metų. Tada Julijana Luizaitė, kuri dabar jau rimtai studijuoja dainavimą, pirmą debiutą padarė būdama keturių metų amžiaus. Ir taip pat Dirvos vakare, Lietuvių sa-lėje, kur dalyvavo ir komp. A. Vanagaitis.

Savo močiutės J. Salasevičienės išmokyta, Juliana gražia su-valkiečių tarme padainavo:

Aš išėjau į girelę
Parsinešti lapų (po du
kartu).

Parsinešiau žalių lapų
Lovelei pakloti (2).
Aš toj lovoj negulėsiu,
Tavęs nemylėsiu...

Jos tėvai — Alvina ir Petras Luizai, seniau taip pat darba-vosi jaunosios gentkertes eilėse dainuodami ir vaidindami.

Taigi, ar nesmagu bus, kai trečios kartos lietuvių, daina-vimo meno studentė, mums pa-sirodys ką ji jau išmoko.

— Į Dirvos metinį vakarą rei-kia eiti ir todėl, kad jame pa-sirodys ir pagarsėjęs dramos ak-torius Vitalis Žukauskas. O jis, gerai sekdamas lietuvišką gyve-nimą, pamato kad dažnai mes esame labai juokingi. Ir tas Vi-talis Žukauskas mums parodys, kokie mes iš tikrųjų esame. Tai-gi, ar neverta ten būti? Juk Vi-talį Žukauską daug kas vadina pačiu didžiausiu svieto juo-kintoju...

— Girdėjau, kad į Dirvos me-tinį vakarą atvyks ir būsimas Ohio gubernatorius, atvyksta daug kitokių pareigūnų, kurie nori su lietuviais susitikti ir paži-nintis. Girdėjau, kad atvyksta ir tas lietuvis ūkininkas, biznierių ir geriausias laikraštiniųkas Juo-zas Bačiūnas su ponu. Juk ar ne jis parašo labai atvirai, tiesiai ir įdomiai. Jis taip pat senai ma-tėsi su clevelandiečiais, neabejo-jau, kad ir clevelandiečiai nori su juo pasimatyti.

— Ir dar viena maža pastaba. Dirvos metinis vakaras vyks gražiausioj Clevelando vietoj, prie Erie ežero kranto, Lake Shore Country Club salėse. Vi-sur erdviai, visur gražu. Lengva atvykti autobusais ir laisviausia Clevelande vieta mašinoms pa-sistatyti. Todėl ten būsiu aš, bū-kite ir jūs visi.

DALYVAUKIME

Ši šeštadieni,
Rugsejo 29d.

Metiniam

VAKARE - BALIUJE

Lake Shore Country Club salėse

IS ANKSTO NUSIPIRKIT BILETUS IR UŽSISAKYKIT STALIUKUS.

Biletai po \$2.00 suaugusiems. Jaunimui ir moksleiviams po \$1.00.

Šokiams gros profesionalinis MARTY CONN orkestras.

Pradžią 6:30 val. Meninė programa 7:15 val. Šokių muzika nuo 9 val.

Programą atlieka

Dainininkė

Julija Luizaitė

Dramos aktorius

Vitalis Žukauskas

Jos ateina padėti

(sks) Sekmadienį, rugs. 23 d., pas Clevelando skaučių Nerin-gos t. tuntininkę pskn. A. Petu-kauskienę popiečiui susirinko tunto vadovės, skaučių rėmėjos ir skautininkės. Prie kavutės puodelio prisiminta puiki šios vasaros Nidos stovykla, įteiktos dovanėlės prie jos prisidėjusioms rėmėjoms. Taip pat aptarta skautiškoji veikla iki sekančios vasaros stovyklos.

Neringos tunto vienietams va-dovauja nusistovėjęs vadovių sąstatas. Skautininkės pažadėjo joms padėti instruktudamos bei globodamos tuntininkės pavestus vienetus.

VLIK pirmininkas

Jonas Matulionis spalio mėn. 6-7 dienomis atvyksta į Clevelandą. Sekmadienį, spalio 7 d. Ameri-kos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius rengia J. Matulionio vie-šą pranešimą Clevelando lietu-vių visuomenei. Pranešimas įvyks 11:30 val. Lietuvių salėje. Po pranešimo bus diskusijos ir paklausimai.

Tą pačią dieną 6:30 val. vaka-re Lietuvių salėje rengiamas Jo-nui Matulioniui pagerbti koncer-tas-vakariėnė. Koncerto progra-mą atliks dainininkė Juzė Kriš-tolaitytė.

Pakvietimai į vakariėnę gau-nami pas Leknicką — PO 1-6508, A. Paškonį — SW 1-5297 ir J. Daugėlą — PO 1-1210.

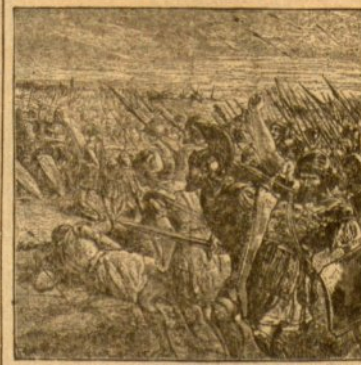
Balfo padėka

Šiomis dienomis Balfo 68-sis

skyrius išsiuntė rūbų siuntą į savo centrą, kad pastarasis pa-siųstų juos į Europą.

Šia proga dėkoja visiems au-kotojams savo auka parėmu-siems šią rinkliavą.

Ypatingai dėkoja St. Clair Ba-kery sav. O'Bell (Obeleniui), ku-ris nemokamai davė transporto priemonės rūbams į gelež. stotį pristatyti Idzeleviui ir Klioriui, kurių patalpomis Balfas taip pat nemokamai keletą mėnesių nau-dojo rūbų surinkimui.

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Ugisakykit KARĮ nedelsdami (metams tik \$5.00), arba pra-šykite vieną egzempliorių nemo-kamai susipažinti, rašykite:

GREETINGS and BEST WISHES
To the Lithuanian People

WILBUR H. BREWER

CANDIDATE FOR
STATE REPRESENTATIVE

Republican November 6, 1956

Vaizdas, kokių dabar pasitaiko nelaimės ištiktose šeimose. Ir kai tokiems ligoniams į pagalbą ateina Community Chest, jų gyvenimas pasidaro įmanomas. Atsimink šį reikalą, kada būsi paprašy-tas aukos.

Clevelande ir APYLINKĖSE

Ačiū visiems,

M. ir F. Saukevičiai,

kurie šį šeštadienį — rugsėjo mėn. 29 d. dalyvausite Dirvos vakare-baliuje.

Vakaro pradžia 6:30 val. Plačiau žiūrėk 6 psl.

Ilgiausių metų!

P. J. Žiūrys

Adv. J. Smetona, P. J. Žiūrys ir V. Orintas

buvo išvykę į rajoninį Tautinės Sąjungos suvažiavimą Tabor Farmoje.

Clevelando Lituanistinė Vysk. M. Valančiaus mokykla mokslo metus pradeda šitokia tvarka:

1) Aukštesnioji mokykla (lankantiems vidur. mokyklas) pamokos prasidės šį ketvirtadienį, rugsėjo mėn. 27 d. 6:30 po piet.

2) Šeštadienio mokykla pradeda rugsėjo mėn. 29 d. (šeštadienį) 9 v. 30 m. ryte.

3) Šv. Jurgio parapiinės mokyklos mokiniams pamokos prasidės spalio mėn. 1 d. po normalių pamokų.

Lituanistinės mokyklos visų padalinių pamokos vyks Šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose.

Lituvų komitetas O'Neill kandidatūrai remti

Besitariant rinkimams, ir lietuvių tarpe pastebimas tam tikras judrumas. Štai neseniai susidarė lietuvių komitetas respublikonų kandidatui į gubernatorių, C. William O'Neill remti. Komitetą sudaro šie asmenys: Aldona Augustinavičienė, Baly Gaidžiūnas, Kazys Karpis, Petras Luiza, Alfonsas Mikulskis, Jaunutis Nasvytis, Jurgis Sala-sevičius, Dr. Jonas Stankaitis, Juozas Stempuzis, Julius Smetona ir Pijus Žiūrys. Iki šiol C. William O'Neill buvo Attorney General of Ohio.

Ohio lietuvių gydytojų suvažiavimas

Spalio mėn. 6 d. Clevelande įvyksta Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos steigiamasis suvažiavimas. Suvažiavimas vyks Hollenden viešbutyje.

Programoje Dr. A. Čiečio paskaita, mediciniška filma, Draugijos organizaciniai reikalai ir valdybos rinkimai.

Suvažiavimo meninę programą atlieka solistė Aldona Stempuzienė ir pianistas Andrius Kuprevičius.

Gauta žinia, kad Nasvyčių vyriausioji sesuo Aleksandra,

sulaukusi 74 amž. mirusi Sibire 1951 metais.

Iš Lietuvos į Sibiją į Irkutsko sritį ji buvusi ištremta kartu su sūnumi Kaziu ir jo šeima. Kazys ilgesnį laiką buvęs atskirtas nuo šeimos. Dabar gyvenęs kartu, bet gavęs širdies ligą ir nebegalįs sunkiai dirbti.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

(Taip pat į Rusiją, Sibiją ir kitus kraštus)

Lietuvių bendrovė PARCEL TRADING COMPANY siūnčia įvairiausių rūšių individualius dovanų siuntinius. Iš Londono, Anglijos — pilniausias pasirinkimas pagal mūsų katalogus:

anglškų vilnų, avalynės, vaistų, odos, laikrodžių, maisto prod. ir kitų dalykų.

Iš Amerikos — persiunčiame Jūsų atneštus (ar paštumams atsiųstus) siuntinius. Taip pat siunčiame ir ORO PASTU.

Visų siuntinių PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS. Mes esame savistovi bendrovė, veikianti be tarpininkų. Maloniai kviečiame visus lietuvius naudotis mūsų rūpestingu ir nuosirdžiu patarnavimu.

Vedėja ANASTAZIJA JUODVALKIENĖ
PARCEL TRADING COMPANY

1165 East 71st Street, Cleveland 3, Ohio
Telefonai: Ištairai — UT 1-0807, bute — EX 1-7427

LITHUANIAN BAKERY

NUO RUGSĖJO MĖN. 6 D. ATIDARO IR

SĄVO KRAUTUVĖ,

6924 Superior Ave., telef. HE 2-0361

kurioje bus parduodami įvairūs maisto produktai, drauge bus grocery ir mėsinė.

Krautuvėj priimami įvairių tortų, pyragų ir kitų gaminių užsakymai.

Savininkas A. Kazilionis

(39)

BALTIC DELICATESSEN KRAUTUVĖ,

esanti pačiame lietuvių apgyventame centre 6908 Superior Ave. (prieš Brazio drabužių krautuvę) turi geriausios rūšies vietinių ir importuotų gaminių, kaip tai: sūrių, skilandžių, palengvicų, šviežių ir parūkytų dešrelių, įvairių kepyklos gaminių (čia pat priimami ir tortų užsakymai), ungurių, lašišų, ikurų ir daugybę kitų delikatesišų gaminių.

Artimiausioje ateity (gal apie šios savaitės vidurį) gausime kaimiško stiliaus gerai rūkytų dešrų, pagarsėjusios Kanadoje rūpių ruginės duonos ir daugybę užjūrinų prekių.

Ta pat proga krautuvės savininkai nuoširdžiai dėkoja gausiems savo klientams, kad jie nepalaikydami kai kurių asmenų pastangas sugriauti šį mažą lietuvišką ūkišką židinėlį, jautriai reagavo į šiuos užsimojimus ir dar gausiau pradėjo lankyti mūsų parduotuvę.

Akvilina ir Bronius Gražuliai Krautuvės savininkai

Išnomuojamas kambarys

Atskiras įėjimas, atskira vonia, plyta ir šaldytuvas. Su visais baldais.

Kreiptis: 1341 East 68 St.

JUMS GERI NAMAI

Eddy Rd. — St. Clair rajone turim pardavimui, gerų namų. Taip pat turim kelius namus su labai mažu įmokėjimu.

RAY NAUSNERIS, Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.

11809 St. Clair
UL 1-3919 LI 1-9216

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keleivis savo ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambikite: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS, agentas

PASAULIO IŠGELBĖTOJAS

Mes, švento Rašto skaitytojai, nuo 1874 metų skelbiam Jėzaus Kristaus karalystę, kurios prašėme pre 19 šimtų metų. Dabar atėjo tikrasis laikas apie ką pranašai kalbėjo.

Man yra labai malonu šiandien skelbti jums geras naujienas ir pranešti, kad prisiartina Dievo nuskirtasis laikas sunaikinti šitas šetono karalystes ir įsteigti Dievo karalystę ant žemės. Dievas bus išgelbėtojų žmonijos iš pavojaus, pasaulio iš nelaimingo stovio kokiame jis dabar yra. Pasaulis šioje prasmėje reiškia žmones, kurie gyvena ant žemės. Beveik visi žino, kad pasaulio žmonės yra pavojingame stovyje. Todėl su pasitikėjimu galime daryti išvadą, kad didis Jehova Dievas liepė savo žodyje užrašyti visą kas reikalinga tikram pamokymui tokio žmogaus, kuris nori surasti išgelbėjimą. (Skaitykit Biblijoje 2 Petro: 1 p., 20-21 e., ir skaitykite 1 Kor. 10 per., 11 e.).

Viešpats įstigs savo teisybės karalią ant žemės ir per ją bus suteikta žmonėms tikrai tas, ką visos teisingos širdys trokšta. Pirma bus reikalinga žmonėms pažinti tiesą ir priimti Viešpatį Jėzų, tą didį atpirkėją. Todėl, brangūs prieteliai, Dievas taip patvarkė, kad turės visi teisybę priimti, be jos pasaulis nebus išgelbėtas.

Ką reiškia tiesa atsakymas šiuose tekstuose taip kalba mūsų karalius Jėzus Kristus: Pasaulis turės pripažinti Jėzų Kristų už karalių ir pripažinti Kristaus auką, ir pripažinti Dievą už išgelbėtoją, ir pripažinti visus Dievo planus: Vienas Dievas ir Jėzus Kristus.

Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS
1110 E. 76th Street
Cleveland 3, Ohio

Mes turime spaifuotų pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO.
7032 Wade Park Ave.
Arthur O. Mays, broker
Telef.: UT 1-7551

(52)

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
16209 Arcade
Tel. IV 1-2470

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525
Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551
Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.
Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JUOZO KAMAČIO

naujų batų parduotuvė

ir batų taisymas

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu

šaukit HE 2-2615 tarp 7-9 val vakaro.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Telef.: LI 1-5466
Cleveland 8, Ohio

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498

Cleveland, Ohio

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• SILDO žiemą

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Butų: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

PAGALVOKIME PRIEŠ EIDAMI AR KĄ NORS DARYDAMI

Visiems Clevelando lietuviams reikėtų pagalvoti prieš einant kur nors praleisti linksmai laiką ar rengiant subūvimus, vakarus, vestuves — kur yra patogiausia vieta ir kur būtų pareiga visa tai atlikti. Atsakymas pats atsiranda, jei galvojame, kad savi turime remti savus. Tai būtų patogiausia vieta — Lietuvių klube ir salėje.

Lietuvių klubas ir salė po remonto — atnaujinimo dabar atrodo gražiai, jaukiai ir kiekvienam malonu pabūvoti, sutikti savus draugus, pažįstamus, praleisti lietuviškoje nuotaikoje savuose namuose.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue Endicott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSON 1-6344, Redaktorius Balyš GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Mūsų inžinierių suvažiavimas

Philadelphijos skyrius, kuris turi 20 narių, energingai ir įtemptai porą mėnesių padirbėjus (ypatingai Doc. A. Jurskui), gražiai ir iškilmingai surengė ALIA S-gos sk. atstovų ketvirtąjį suvažiavimą rugsėjo 1-3 d., Philadelphijoje. Ypatinga visų inžinierių ir architektų pagarba ir dėkingumas senesnės kartos liet. inž. ir kartu teisininkui Charles S. Cheledinui, Liberty Federal Savigns and Loan Assoc. banko direktoriui, kuris mielai leido suvažiavimui naudotis jo vadovaujamo banko gražiai dekoruotomis patalpomis.

Suvažiavimą atidarė ALIAS Philadelphijos sk. pirm. — Temple Universiteto profesorius A. Jurskis. Į garbės preidiumą buvo pakviestas prof. J. Simoliūnas, prof. S. Dirmantas, prof. J. Puzinas, inž.-teis. Ch. S. Cheledinas, teis. A. Stiklorius, L. E. ledėjas J. Kapočius.

Prisiminus ir pagerbus žuvusius bei mirusius liet. inžinierius ir architektus, operos soliste Juzę Augaitytę su savo mokinė Anna del Borrello sugiedojo JAV ir Lietuvos Himnus. Po to prof. A. Jurskis pakvietė ALIAS c. v-bos pirm. B. Galinį oficialiai pradėti šį suvažiavimą, jam vadovauti pakviesdamas V. Švėpą (New York) ir K. Rimkų (Philadelphia), sekretoriais: J. Stelmoką ir V. Gruzdį (Philadelphia).

Suvažiavimą raštu sveikino JAV prezidentas D. Eisenhoweris, buv. prezidentas H. S. Trumanas, Lietuvos Ig. Min. P. Žadeikis. Taip pat gauta daug sveikinimų iš eilės organizacijų ir kituose kraštuose gyv. inžinierių. Žodžiu sveikino Philadelphijos org-jų atstovai. JAV prezidentų sveikinimus ir prof. J. Simoliūno žodį į Lietuvos inžinierius ir architektus ir diktavimo juostelę Am. Balso red. Dr. Kostas Jurgėla, kad per Amerikos Balso perduotų į Lietuvą.

Baigiantis iškilmingam posėdžiui, Dr. J. Gimbutas skaitė pasakaitą apie Mažosios Lietuvos sodžiaus architektūrą, iliustruodamas ją charakteringomis lietuviškos fotografijomis bei istoriniais dokumentais — lietuviškosios statybos įtakos į Mažosios Lietuvos tolimus plotus žemėlapiams. Taip pat parodytas filmas apie atomo skaldymą. Tuoj po posėdžio philadelphiečiai vaišino suv-mo dalyvius ir svečius, o alučiui gerti kiekvienam dalyviui padovanojo po meistriskai pagamintą asotį su užrašais "ALIAS Ketvirtasis Suvažiavimas Philadelphia 1956". Asočio projektą pagamino arch. J. Stelmokas, nuliedino skulpt. P. Vaškys. Autorių pavardės taip pat yra išliedintos ant asočio dugno.

Kitą dieną suv-mo dalyviai meldėsi už žuvusius bei mirusius inžinierius Šv. Andriejaus parap. banžyčioje. Pamkoslą pasakė kun. J. Čepukaitis. Per pamaldas giedojo solistė Juzė Augaitytė.

Po pamaldų s-mo dalyviai ir svečiai lankėsi Independence Hall, kur prie Am. Laisvės Varpo padėjo vainiką ir dipl. inž. V. Izbickas tarė anglišką žodį pagerbiant amerikiečius ir lietuvius, kurie žuvo už laisvės idealus. Suminėjo, kad Lietuva taip pat turėjo iš Amerikos lietuvių gauti Laisvės Varpą, kurį bolševikai nutildė, bet nenutildė to Laisvės Varpo žodžių: "Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais turime ir būti!"

Toliau suv-mo dalyviai aplankė Philadelphijos panoramą — Commercial muzėjų.

Suvažiavime buvo apsvaistytas ALIAS ir PLIA S-gos organizaciniai reikalai; gi mandatų, stipendijų fondo ir šalpos, spaudos ir rezoliucijų bei sveikinimų komisijos įnešė eilę sumanymų, rezoliucijų bei išsiuntė sveikinimų.

Chicago ALIAS sk. spaudos sekcijos vardu V. Vintartas pasiūlė ir suv-mas nutarė įsteigti S-gos leidiniamis remti fondą. Taip pat suv-mas nutarė, kad PLIA S-ga sudarytų komisiją lietuviškiems technikiniam terminams rinkti, suredaguoti ir išleisti "Liet. techninių terminų žodyną".

Suv-mas perrinko PLIA S-gos centro v-bą, tą pačią prof. J. Simoliūno vadovaujamą dar dvejais metams, o į ALIA S-gos c. v-bą išrinko: doc. A. Jurskį, K. Rimkų, M. Birulį, J. Stelmoką, J. Šatą ir K. Gasparėną (iš Philadelphia ALIAS skyr. narių), o Br. Elsbergą (iš New Yorko ALIAS sk., gyv. Trenton, N. J.), į revizijos komisiją išrinkti iš New Yorko: K. Krulikas, V. Švėpas ir Č. Tamašauskas. Į garbės teismą bostoniečiai: B. Galinis, K. Kriščiukaitis ir J. Mikalauskas.

Buv. ALIAS c. v-bos išdinin-kas darydamas savo pranešimą pabrėžė: yra liet. inž. ir architektų, kurie klausia: kokios naudos aš turėsiu būdamas ALIAS arba PLIA S-gy nariu. Atsakymas toks: jeigu esi tikras patriotas lietuvis, apie kokią nors naudą netenka nei klausiti ir jos tikėtis, nes kiekvienas liet. inž. ir arch., būdamas tikras lietuvis patriotas, turi būti pirmoje eilėje savo visuomeniškai-profesinės org. veiklos narys ir rėmėjas.

Suvažiavimo gausius darbus ir reikalus per dvi dienas užbaigus, vakare Atletų Klubu patalpose įvyko jaukios suv-mo dalyvių ir svečių vaišės, kuriose buvo pasidalinta nuosirdžiu draugiškumu. Solistė Juzė Augaitytė padainavo lietuviškų dainų ir

operos arijų, o vaišingi philadelphiečiai parodė savo draugiškumą ir vaišinumą.

3-čioji suv-mo diena buvo skirta susipažinti su įdomesnėmis miesto vietomis, bei įrengimais. Philadelphiečiai įrodė, kaip kultūringai galima surengti gausius suvažiavimus, greitai ir sumaniai atlikti reikalingus ir vertingus darbus, o taip pat nuosirdžiai bei draugiškai pabendrauti ir lietuviškai pasivašinti.

Inž. K. Krulikas

PRANCŪZŲ KOVA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Kairas dabar yra politinė ir karinė būstinė. Ten renkasi iš visų musulmoniškų kraštų prieš Vakarus nusistatęs elementas. Visi jie sudaro Egipto penktąją koloną kovoje prieš Vakarus. Be abejo, ten netruksta ir komunistų, dirbančių vakariečių įtakos naikinimo darbą. Jie grąsino Prancūzijai, D. Britanijai, taipgogi ir J. A. Valstybėms, kurios ten turi naftą liečiančius interesus. JAV dar ir aviacijos bazes.

Kadangi Prancūzijos vyriausybėje dabar daugumą sudaro socialistai — kolonializmo priešininkai, todėl kyla klausimas dėl jos dabartinės užimtos Sueso kanalo klausime karingos pozicijos. Bet čia iš tikro yra ne kas kitas, kaip tik Prancūzijos interesų gynimas Alžire.

Nejaugi prancūzai nusprendė kariauti? Panašumo labai mažai. Susidaro įspūdis, kad kolonialinė valstybė, baigianti atgyventi kolonializmo laikus, ne tiek nori kariauti dėl savo būvusios padėties atstatymo, kiek nori suduoti smūgį vienam savo priešiui — Egiptui.

Prancūzai negalvoja, kad tas iššauktų tikrąjį, didįjį karą. Žygis prieš Egiptą būtų — kaip prancūzų tvirtinama — mažiau kainuojantis, negu karas Indokinijoje, o gal ir Alžire.

Kiekvienas prancūzas dabar galvoja, kad suduotas smūgis Nasserui atsilieptų ir Alžire. Ki-

Alžire kovos eina, prancūzų ir arabų kraujas liejasi. Bet poilsio minutėms atėjus prancūzų karys nevengia padraugauti su mažamečiais arabukais.

taip sakant, dabartinė kampanija prieš Egiptą nėra vien tik kova dėl Sueso kanalo kontrolės, bet daugiau dėl prancūzų padėties pataisymo Alžire.

Nassero pralaimėjimas turėtų sudaryti galimybę sueti su Alžiro sukilėliais į kompromisą, kuriam Prancūzija jau yra pasiruošusi. Todėl Prancūzija daugiau negu kita valstybė, būtent D. Britanija, nori rizikuoti ir pradėti karinę akciją prieš Egiptą.

Po prancūzų kariuomenės įsileidimo į Kipro salą, tam tikruose anglių sluoksniuose kyla susirūpinimas ir baimė, kad britų vyriausybė nebūtų įsipareigojusi bendradarbiauti Prancūzijos ginkluotoje akcijoje.

Labai abejotina, kad vienu šūviu prancūzams pasisektų nušauti du zuikius.

Juozas Šarūnas

LIETUVIAI SUOMIJOJ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Taip pat iškilmingai dalyvavusiems lietuviams toji diena buvo neužmirštama. Jie sušuko laisvajai Lietuvai "valio!"

Lygiai po 10 metų, 1927 m. gegužės 6 d., gen. Nagevičius sukvietė į Karo Muziejaus sodelį Kaune visus lietuvius, kurie tuomet dalyvavo iškilminge Helsinkyje, o taip gi lietuvius, kurie buvo draugiškai nusiteikę Suomijai. Atsiminimų įkvėptoj kalboj gen. Nagevičius padėkojo lietuvių vardu Suomijai už karo metu suteiktą prieglobstį. Ta proga buvo nutarta įsteigti Kaune lietuvių-suomių draugiją, kuri pasistatė uždavinį dar labiau gilinti abiejų tautų draugiškumą. Gegužės 6 d. buvo pasirinkta kaip draugijos jubiliejinė diena.

Pirmojo pasaulinio karo metu suomia iergi pasireiškė Pabaltijy. 1914 m. rudenį jaunesniuose suomių aktyvistuose gimė mintis įsigyti karinį patyrimą ir pasiruošti tam atvejui, jeigu Suomija atgautų laisvę.

Svedijai tuo reikalu atsisakius pagalbei, suomių tautinio judėjimo vadai kreipėsi į vokiečius, kurie sutiko kariškai parengti 200 jaunų vyrų. 1915 m. kovo mėn. apie 200 jaunų suomių atvyko į Vokietiją ir buvo apgyvendinti Lockstaedte, vienoje skautų stovykloje, kur jie išėjo karinius kursus. Kai vokiečių karo vadovybė sutiko parengti daugiau žmonių, į Suomiją buvo pasiųsti ragintojai.

Greit užsirašė tiek daug suomių, jog buvo galima sudaryti 27-tąjį šaulių batalioną. 1916 m. birželio mėn. suomių batalionas buvo pasiųstas į Pabaltijį, kur jam buvo pavestas keturių kilometrų ilgio frontas. Suomių šauliai daugiausia kovojo Latvijoje, bet jie protarpiais lankydavosi ir Lietuvoje.

Tenka įsakmiai pastebėti, kad

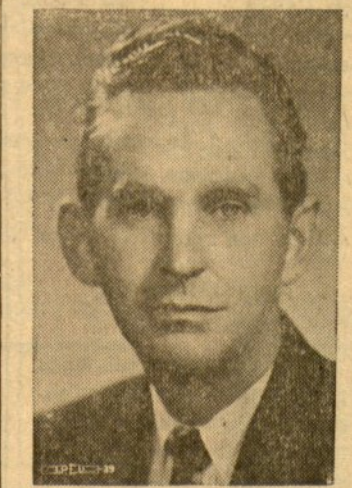
SANTARIETISKAME GYVENIME

Henrikas Nagys Tabor Far-moje taip įspūdingai pakalbėjo apie naująją lietuvių poeziją, jog vienas iš Santaros politikierių, šiaip jau eilių neskaitęs, grįžo namo ir nusipirko už dvidešimt dolerių visų aptartųjų poetų knygas... Kita kolegė pirmą sykį pradėjo žvalgytis į tėvų bibliotekoje surastus veikalus... Kiti vėl prisipažino, kad tik iš Simoliūno-Rekašiaus kultūrinė an-

DALYVAUS DIRVOS VAKARE

Attorney General of Ohio C. William O'Neil, respublikonų kandidatas į Ohio gubernatorių, dalyvaus Dirvos metiniam vakare ir susipažins su lietuviiais veikėjais.

ROBERT B. KRUPANSKY

Karo lakūnas II pasaulinio karo metu, advokatas Robert B. Krupansky yra respublikonų kandidatas į apskrities prokurorus. Jis yra vienas artimų C. William O'Neill bendradarbių ir bus vienas iš jo palydovų "Dirvos" vakare. Ta proga ir jis lietuvių visuomenei tars trumpą žodį.

Jaunieji suomia kovojo ne už Vokietiją, bet prieš Rusiją, kuri buvo pavergusi jų tėvynę. Vyriausias siekiamas tikslas buvo — įsigyti karinę patirtį. To tikslo iš tikrųjų pasiekta, nes kai 1918 m. sausio mėn. pabaigoje Suomijoje prasidėjo išsilaisvinimo karas, šauliai buvo grąžinti į jų gimtąjį kraštą, kur jie kaip karininkai ir puskarininkai pasėkmingai kovojo už tėvynės laisvę.

keta priminusi, kiek mažai jis nežina apie savo kultūros reikalus...

Suvažiavimui pasibaigus ir dalyviams kraustant prisiminimus į automobilius, vienam jų kilo mintis paplatinti lietuvišką spaudą, ir jis per valandą surinko trisdešimt prenumeratų. Būdinga, kad santariečiai, pasiūlius prenumeruoti, beveik niekas neatsisakė, gi svečiai pasirodė kur kas mažiau lietuviškai subrendę, ir jų tik apie pusė išsikrapštė pinigines...

Tylių optimizmą žadina ir visa eilė faktų, rodančių, kad Santara pagaliau ima vidiniai susicementuoti. Turbūt jokios kitos organizacijos žmonės taip nesididžiuoja tuo, kas jie yra. Bičiuliai ateitininkai dar neseniai ir visai rimtai užsigaudo, jei juos viešai kas ateitininku pavadindavo. Bet vargiai surasi ir kitą organizaciją, kurios nariai savo suvažiavimuose nuo ryto iki vakaro kylančiu entuziazmu sėdėtų posėdžių salėse, klausydami pasikaitų, debatų, vaidinimų, literatūros vakarų, žvalgydamiesi į sienos iškabintas ir išstatytas parodas, ir grįžtų namo su naujai atgimusi tikėjimu gyvąja lietuvybe.

Vyresniuosius santariečius giliai veikia kiekvienais metais naujai pasirodą jauni studentai ir studentės, kurie tiki Santara, kaip kažkuo, toli iškylančiu iš lietuviškojo gyvenimo pilkumos, kaip prasmingu turiniu savo lietuviškajai egzistencijai. Ir tai vis žmonės, kurie uždokumentuoja savo tikėjimą nemenkos moralinės vertės sprendimais: jie nepabūgsta spaudimo iš šalies ir net tam tikrų visai negražių grasinimų, ir jungiasi nepraeinančiomis santariečių jungtin.

Grįžus iš suvažiavimo, sunku

nenešioti šviečiančio, kaip žvaigždės, vieno jausmo: santarietis, kuris atsisakė gero tarnybinio paskyrimo, kad galėtų atlikti jam suvažiavimo pavestas pareigas; studijuojas filiteris, kuris pasisakė, kad iš stipendijos išlaikydams save, žmoną ir sūnų, negalys Santarai daugiau (!) aukoti, kaip 10 dol.; devyniolikmetis, kuris sekmadienį pirmą sykį susipažino su Santara, o antradienį jau atėjo pilnas gerų sumanymų veiklai sustiprinti; ir santarietė, kuri tiek mumis tikėjo, kad rizikavo, ateidama Santaron, viena iš brangiausių savo svajonių — vis tai žmonės, kurie ištryšksta vieninteliu entuziazmo šaltiniu savo draugams.

Trečiosios metinės Santaros knygos redakcijon paskirti V. Adamkavičius, J. Šmulkštys ir R. Zukaitė.

Chicagoje lankėsi Vyt. Doniela, Australijos Liet. Bendruomenės vicepirmininkas ir buvęs Australijos studentų pirmininkas, ir šviesos-Santaros federacijos reikalais tarėsi su santariečių atstovais. Kol Doniela vyksta dviem metams į Oksfordo ir Freiburgo universitetus siekti filosofijos daktarato.

Naujojo Santaros pirmininko adresas: Raimundas Mieželis, 2258 S. Sacramento Ave., Chicago 23, Ill. (YA 7-1001), sekretorės: D. Juknevičiūtė, 4536 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. (FR 6-4988).

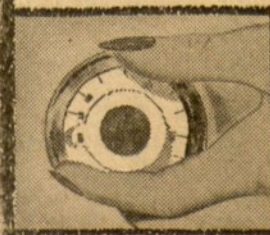
Santaros Filisterių Valdybos pirm. V. Kavolis pasiekiamas: 21 Bowdoin Ave., Dorchester, Mass. (GE 6-5139).

Kaip BULVĖ gali padėti jums pasirinkti moderniausių plytą

Ar jūs galite išlaikyti bulvę košę šilumą — be džiovinimo — ant jūsų plytos pusę valandos ar ilgiau? Ar jūs galite kepti bulves ant plytos viršaus? Jei jūs turite kelias iškepti — taip yra daug pigiau! Ar jūs galite gaminti french-fry bulves nesudegindami taukus ar neprirūkydami virtuve? Ar jūs galite išlaikyti lygią virimo temperatūrą verdant bulves, kad vanduo nepervirtų ar neišgaruotų?

Jūs galite viską tą padaryti — ir daug daugiau su naujausia matchless gaso plyta!

GREITA ŠILUMA... GERA KONTROLĖ... GREITAS ĮJUNGIMAS-ISJUNGIMAS. Tikrai su gasu jūs gaunate puikų nustatymą, greitą šilumą. Greita įjungimo-įsijungimo. Jokio laukimo, kai verdant su gasu.

Dėl gero kontroliavimo greičio, ir ekonomijos, niekas nesulygina su matchless gaso plyta!

NAUJA! MAISTAS NEGALI PERVERTI. Negali sudegti. Naujas viršutinis degiklis su protu automatiškai laiko nustatytą temperatūrą. Padaro kiekvieną puodą automatišku.

THE EAST OHIO GAS COMPANY